

JEVNAKER
KOMMUNE

BUDSJETT 2022

ØKONOMI- OG HANDLINGSPLAN 2022 - 2025
Kommunestyrets vedtak sak 124/21 – 16.12.21

INNHold

1.	ØKONOMIPLAN 2022-2025 - ÅRSBUDSJETT 2022	3
1.1	Innledning	3
1.2	Kommunebarometeret	6
1.3	Befolkning – befolkningsutvikling.....	6
1.4	Folkehelse	8
1.5	Statsbudsjettet 2022	12
1.6	Økonomisk ståsted ved inngangen til planperioden.....	12
1.7	Økonomiske målsettinger / finansielle nøkkeltall	13
1.8	Bevilgningsoversikt - drift.....	16
1.9	Andre hovedstørrelser i driftsbudsjettet	18
2.	HANDLINGSPLAN 2022-2025	20
2.1	Jevnaker kommunes overordnede mål.....	20
2.2	Mål for kommunen	21
3.	DRIFTSRAMMER TIL TJENESTEOMRÅDENE	26
3.1	Hovedtrekk for budsjettet 2022 - 2025	26
3.2	Folkevalgt og revisjon	26
3.3	Sentraladministrasjon.....	27
3.4	Oppvekst og kultur.....	32
3.5	Helse og omsorg	37
3.6	Plan og samfunn	41
3.7	Regionalt samarbeid	44
3.7.1	Interkommunalt samarbeid.....	44
3.8	Jevnaker Menighet	45
4.	INVESTINGER 2022-2025	46
4.1	Innledning	46
4.2	Investeringer med finansiering	46
4.3	Investeringsprosjektene	49
5.	ØVRIGE FØRINGER - VEDLEGG	53

1. ØKONOMIPLAN 2022-2025 - ÅRSBUDSJETT 2022

1.1 Innledning

Rådmannens innledning:

2035 starter nå

I dette dokumentet legger rådmannen og hans stab frem sine vurderinger og prioriteringer for kommende 4-årsperiode. Budsjett 2022 og Handlingsplan for 2022-2025 bygger videre på prioriteringer og tiltak som ble vedtatt for 2021.

Hovedoppgaven i 2021, var å justere organisasjonen for å komme nærmere den økonomiske handlingsregel og de økonomiske måltall som ble politisk vedtatt gjennom budsjettprosessen i desember 2020. Justeringen av aktiviteten og organisasjonen som er gjort i 2021, er stø kurs mot måloppnåelse. Opprettholdes denne kursen, vil kommunen være økonomisk rustet for å håndtere større investeringer innenfor tjenesteområdene, i samsvar med utviklingen av befolkningssammensetningen.

Det er særlig viktig å sikre:

- Utvikling og samarbeid omkring digitalisering av tjenestene.
- Videreføring av satsningen på Fjordlandsbyen Jevnaker.
- Kontinuitet, gode arbeidsforhold og kvalitet i alle sektorer.

Perspektiver

Kommunen fikk i 2021 utarbeidet en «Perspektivmelding». Denne peker på de viktige prioriteringer kommunen må gripe tak i. For å gi et innblikk i noe av dette, trekker vi frem følgende punkter:

- Vi har for mye bygningsmasse, og den blir for lite vedlikeholdt.
- Vi må forberede oss på betydelige kostnadsøkninger innen Helse og omsorg. Og iverksette tiltak for å motvirke kostnadsøkningen.
- Vi må i enda større grad drive forebygging, og det må treffe innbyggere i alle aldre.
- Kompetansen i kommunen må i større grad brukes på tvers av virksomheter.
- Jevnakersamfunnet er opptatt av solidariske og myke verdier – mer enn individuelle og materielle verdier.

Administrasjonen bygger på flere av disse punktene i sitt budsjett for kommende periode.

Øker vedlikeholdsbudsjettet

Det foreslås i dokumentet at kommunen i noen grad øker budsjettposten for FDV-kostnader (forvaltning, drift og vedlikehold). Dersom dette ikke gjennomføres, vil den «tekniske gjeld» fortsette å øke. Teknisk

gjeld er i denne sammenheng differansen mellom anbefalt standard på vedlikehold, og det faktiske vedlikeholdet som blir gjennomført i kommunen. Dersom denne differansen er for stor, vil konsekvensen være at byggene sakte men sikkert nærmer seg en saneringstilstand. Jevnaker har mer infrastruktur enn gjennomsnittet blant kommuner i Norge. Vi har også mer enn vi er i stand til å vedlikeholde. I løpet av 2022 skal vi ha tatt stilling til hvordan vi skal håndtere denne utfordringen.

Styrker helse og omsorg

Et hovedbudskap i Perspektivmeldingen er: «2035 starter nå». Vi kan med tydelighet lese behovet for å prioritere midler til Helse- og omsorgssektoren. I perioden 2025-2030 må vi ha svar på hvordan vi håndterer 80 nye innbyggere over 80 år som kan ha bruk for institusjonsplass om vi ikke innretter tjenestene annerledes. En ytterligere «bølge» av 80 nye kommer i 10-året deretter.

Samtidig vil variasjonen i innbyggerantallet blant barn og unge være preget av små justeringer. I budsjettet legges det opp til at vi starter arbeidet med forprosjektering av nødvendige investeringer for å komme i gang tidnok for denne endringen av befolkningssammensetningen.

I budsjettet er det også foreslått å øke budsjettposten for hjemmetjenester. Dette samsvarer med strategien om å tilby tjenester slik at flere kan bo hjemme lengre. Som supplerer til dette, er det iverksatt tiltak for å øke kompetansen til helsepersonell til å kunne avdekke helsestatus hos brukerne. Tiltaket er omtalt som «KlinObsKommune» - klinisk observasjonskompetanse hos kommunalt ansatte.

Barns interesser

Barnevernsreformen, også omtalt som en oppvekstreform, vil prege kommunens innsats rettet mot barn som trenger det offentlige støtte eller omsorg. En viktig dreining i reformen er blant annet å sikre at kommunen alltid vurderer andre alternativer enn institusjonsplasser og fremmede miljø, før man fatter vedtak om å plassere et barn i svært ukjente omgivelser. Hensikten med dette er å forhindre at barn som har behov for kommunale tjenester utsettes for radikale grep som gjør det vanskelig å oppleve tilhørighet til sin familie, slekt og lokalsamfunn.

I budsjettet er det foreslått å ytterligere satse på digitale verktøy i Jevnakerskolen. Vi har funnet rom for å utvide bruken av iPad i skolen, fra første klasse. Dermed vil alle skoletrinn i Jevnakerskolen ha tilgang til digitalisert undervisning.

Tverrfaglighet – mer enn samarbeid mellom sektorene

Et område i Perspektivmeldingen dreier seg om å i større grad bruke kompetansen på tvers i kommunen. I denne sammenheng må dette både forstås som «tverrfaglighet», hvor ulike fagfelt samarbeider om en felles problemstilling, men det dreier seg også om at ansatte må forberedes på å kunne støtte andre fagområder og sektorer i kommunen enn der hvor de normalt har tilhørighet.

I budsjett 2022 la administrasjonen frem forslag til å vurdere og eventuelt innføre en «bemanningssentral» for ansatte innen helseområdet, noe som ble vedtatt av kommunestyret. Dette betyr at man må være forberedt på å veksle mellom ulike arbeidsplasser/-steder gjennom uken og måneden. Dette kan være aktuelt å vurdere også for andre områder. I organisasjonsjusteringen som er gjort i 2021, er eksempelvis merkantile ressurser nå disponert på tvers av skolene i kommunen. Slike tiltak kan også være aktuelt for andre arbeidstakergrupper. Administrasjonen ser dette i sammenheng med heltidstenkningen. Med andre ord skal en bemanningssentral-ordning også ha som mål å øke andel heltidsstillinger i kommunen.

Samarbeid på tvers av kommunegrensene

Gjennom det politisk vedtaket i 2021 som ga administrasjonen mandat til å forberede samarbeid med omkringliggende kommuner, anerkjennes det faktum at det på noen områder er stor konkurranse om kompetansen, og at det er nødvendig å tenke nytt rundt hvordan vi skal kunne ha forsvarlig nivå på den type spisskompetanse. I til budsjettet er det innarbeidet økonomi for en slik samhandling.

Arbeidet med å videreføre vår innsats for å forsterke kommunens posisjon som nasjonal/internasjonal turistdestinasjon er ivarettatt i budsjett. Driftsposten er justert noe, basert på erfaringstall fra 2021, mens det for budsjettposten som omhandler investeringer foreslås at resterende midler fra 2021 videreføres til 2022.

Samfunnsutviklingen

I 2022 skal kommunen utarbeide Kommuneplanens samfunnsdel. Dette er kanskje det viktigste arbeidet kommunen gjennomfører i forhold til å legge grunnlag for Jevnakersamfunnet. Kommuneplanen består av to hoveddeler, arealdelen og samfunnsdelen. Som begrepene antyder, er arealdelen et planverk for hvordan kommunens areal skal inndeles for å ivareta innbyggerne, næringslivet og det offentlige.

Samfunnsdelen derimot, er beskrivelse av hovedmålene for kommende år: Hvilket samfunn skal vi ha? Hvilke verdier er viktig for oss? Dette er et spennende arbeid som vil være med på å sette retning for kommende langtidsperiode. Vi kan lese av siste kulepunkt fra ekstraktet fra Perspektivmeldingen at innbyggerne i Jevnaker er mer opptatt av «myke verdier» - og solidaritet, fremfor individualisme og materialisme. Hva betyr dette når det skal konkretiseres? Dette er et spennende og viktig utgangspunkt for Samfunnsdelen av kommuneplanen. Fremtiden med andre ord.

Erling S. Kristiansen

Rådmann

1.2 Kommunebarometeret

Kommunebarometeret er en årlig rangering av alle kommuner. Analysen er foretatt av Kommunal Rapport på basis av offentlig tilgjengelige data for å målsette kommunenes prestasjoner innenfor de ulike sektorene. Nøkkeltall er beregnet med utgangspunkt i statistiske data fra en eller flere kilder. I noen tilfeller er nøkkeltallet hentet rett fra tabellene til for eksempel Statistisk Sentralbyrå, men i de fleste tilfellene er de basert på utregninger som Kommunal Rapport har gjort.

Dette er ingen vurdering av om innbyggerne får gode nok tjenester, men om det ser ut til at kommunen har noe å lære av andre – basert på hvor nær kommunens målbare resultater er kommunene med best resultat. Hensikten er å gi beslutningstakere som lokalpolitikere, et lettfattelig bilde på hvordan kommunen presterer målt mot resten av kommune-Norge.

I kommunebarometeret for 2021, som er basert på tall fra 2020, endte Jevnaker på en 26. plass av samtlige kommuner i landet.

Tabellene under viser Jevnaker og nabokommunenes plassering innen hver sektor.

	Vekt %	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Jevnaker 2021	Gran 2021	Lunner 2021	Ringerike 2021	Hole 2021
Total plassering Jevnaker	90	56	69	56	83	10	26	3	76	142	7	
Grunnskole	20	266	336	261	349	298	122	179	57	77	211	6
Pleie og omsorg	20	133	105	55	90	47	5	34	160	62	228	13
Barnevern	10	75	47	131	40	51	54	58	27	228	121	105
Barnehage	10	182	148	162	168	335	336	209	215	190	205	213
Økonomi	10	207	180	169	159	240	225	180	152	267	271	53
Helse	7,5	346	171	189	118	211	195	193	182	130	109	66
Sosial	7,5	149	167	245	81	118	50	20	61	90	260	272
Kostnadsnivå	5	1	187	173	171	174	59	45	27	50	56	123

Økonomisektoren består av elleve nøkkeltall hvorav de tyngste i sektoren er tallene for driftsmargin og disposisjonsfond.

Nasjonalt var normalen for korrigert driftsresultat i 2020 på 1,19 % mens resultatet i Jevnaker var på 1,86 %. Disposisjonsfondet er en størrelse i regnskapet som har stor betydning for handlingsrommet i budsjettet. Jevnaker hadde 9,6% av brutto driftsinntekter på sitt disposisjonsfond ved utgangen av 2020. Netto renteekspontert gjeld er en indikator som viser lavere gjeldsgrad enn netto lånegjeld. For Kommune-Norge lå denne på 45,13 % av brutto driftsinntekter mens for Jevnaker utgjorde netto renteekspontert gjeld målt mot brutto driftsinntekter 47,5 %. Gjeldsgraden i Jevnaker endret seg med minus (–) 4,6 % det siste året. Tendensen nasjonalt er at kommunene bruker 0,38 % av brutto inntekter på å dekke netto finansutgifter, mens Jevnaker bruker 1,14 % av inntektene på å betjene gjeld før avdrag.

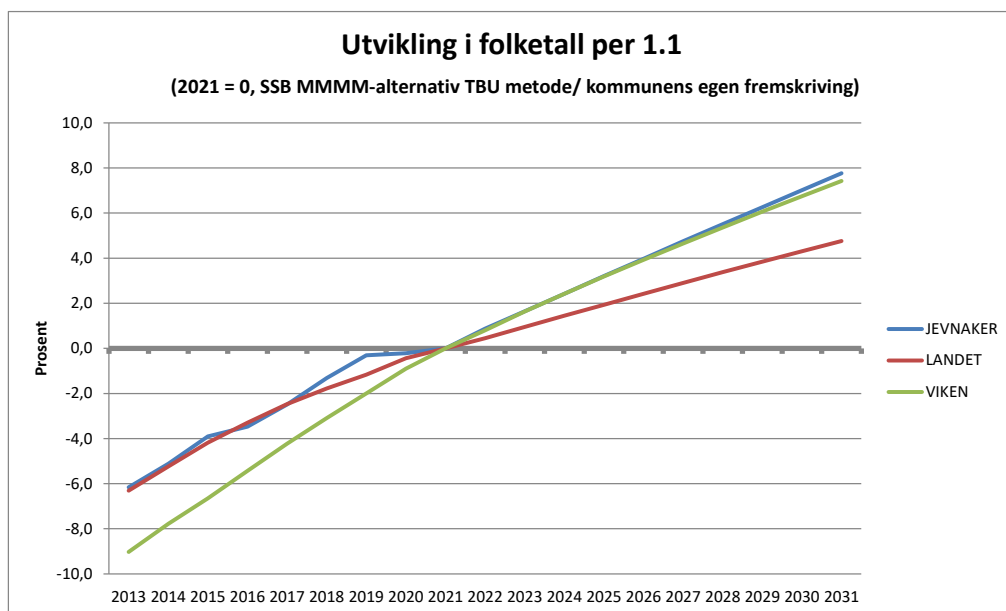
1.3 Befolkning – befolkningsutvikling

Per 1. januar 2021 hadde Jevnaker 6 867 innbyggere, mens tallet ved utgangen av juni var på 6 858. Andre kvartal viste en nedgang på 6 personer.

Det blir stadig flere innbyggere i Norge. Ved utgangen av første halvår 2021 bodde det 5,4 millioner mennesker i landet vårt. Tydelig aldring, lavere befolkningsvekst samt flere og eldre innvandrere er noen av trendene som vil prege befolkningsutviklingen i Norge framover. I 2030 vil det for første gang være flere eldre enn barn her i landet ifølge Statistisk sentralbyrå (SSB). Bakgrunnen for at befolkningsveksten blir lavere, er først og fremst at innvandringen har gått ned og forventes å fortsette på et lavere nivå enn i det siste tiåret. Mens innvandring tidligere år har vært den viktigste årsaken til befolkningsvekst, har det skjedd endring det siste halvannet året. Fødselstallene har økt og tallene viser at det er antall fødsler som per nå er hovedårsaken til økningen i folketallet.

I følge SSB vil veksten være svært ujevnt fordelt. Byene og områdene rundt vil få sterk befolkningsvekst, mens mange distriktskommuner vil oppleve en nedgang i folketall. Det ventes at folketallet nasjonalt øker med 4,8 % de neste ti årene. I Jevnaker forventer de at folketallet vil øke med 7,8 % i samme tidsrom, altså litt mer enn den nasjonale veksten.

Med utgangspunkt i innbyggertall per 01.01.21 viser KS demografimodell, som tar utgangspunkt i SSBs nye befolkningsframskrivninger, noe om hvordan utsiktene forventes å bli for Jevnaker kommune de nærmeste ti år. Framskrivningen viser at det forventes en befolkning i Jevnaker i 2031 på 7 400 innbyggere.

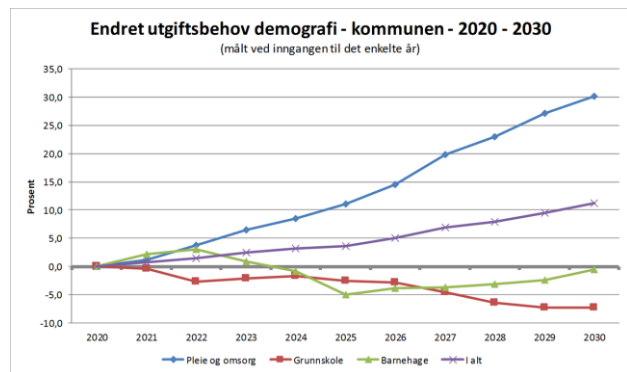

Befolkningsendringer påvirker kommunens samlede utgiftsbehov til velferdstjenester som grunnskole, barnehage, helse og omsorg. En konsekvens av sentralisering er sterkere aldring i utkantene. Mens unge voksne flytter til sentrale strøk og får sine barn der, blir de eldre igjen på bygda. Dette ser også ut til å være gjeldende for Jevnaker. Som alle modeller er befolkningsframskrivingsmodellen en forenkling av virkeligheten, men signaliserer noe om prioriteringene kommunen må ta for å møte utfordringene dette gir. Basert på demografimodell anslås årlig endring i utgiftsbehov per tjenesteområde som vist i tabellen under.

Endring utgiftsbehov per 1.1	Pleie- og omsorg	Grunnskole	Barnehage	Sosial	Kommune- helse	Barnevern	SUM
2022	5 120	-2 237	1 140	270	309	-19	4 583
2023	4 830	597	-1 403	83	360	-56	4 411
2024	3 504	447	-1 218	150	385	-14	3 254
2025	4 760	-895	-2 711	323	253	-205	1 525
2026	5 999	-447	702	151	405	-4	6 806
2027	9 313	-2 088	124	259	340	-125	7 823
2028	5 675	-2 088	399	144	402	-103	4 429
2029	7 419	-1 044	488	99	407	-68	7 301
2030	5 311	0	1 190	175	322	75	7 073
2031	3 697	-1 044	550	66	389	-27	3 631
Sum 2022-2031	55 628	-8 800	-740	1 721	3 572	-545	50 836

Den kommende eldrebølgen har den siste tiden vært en kilde til bekymring i Norge. Når dagens unge får færre barn enn sine besteforeldre, vil aldersfordelingen i befolkningen endre seg. Vi blir flere gamle enn unge, noe som kan by på utfordringer i framtiden. I framtidsbarometeret er det å få flere eldre regnet som negativt, i motsetning til utviklingen i de andre aldersgruppene. Om beregningene fra SSB slår til, blir det nærmere 58 % (194) flere innbyggere over 80 år i Jevnaker de neste ti årene. En stor økning i denne aldersgruppen, gir nye utfordringer for kommunen og medfører at det må tenkes nytt om hva som er kommunens rolle og hva som er pårørendes og andre aktørers rolle i framtiden. Samtidig er det et sterkt behov for å innføre ny teknologi som kan avlaste det økende bemanningsbehovet i Helse og omsorgssektoren.

Kommuner med sterk vekst i antallet innbyggere i yrkesaktiv alder, kan i utgangspunktet ha større forventning til vekst i skatteinntektene enn andre. For Jevnaker ventet SSB at det blir 5 % (219) flere innbyggere mellom 20 og 66 år de neste ti årene.

1.4 Folkehelse

Helse og levevaner, som for eksempel røyking, kosthold og fysisk aktivitet, henger tett sammen med samfunnsforhold, lokalmiljø, boligforhold og levekår. I utgangspunktet vil alle forhold som påvirker folkehelsen, og som er sosialt skjevfordelt, bidra til å skape og opprettholde sosiale ulikheter i helse.

Når det gjelder befolkningens helsetilstand skårer Jevnaker kommune høyere enn landsgjennomsnittet innen flere indikatorer for forekomst av somatiske sykdommer/plager som hjerte- og karsykdom,

muskel- og skjelettplager, bruk av smertestillende og kreftdødelighet. Også innen psykiske helseplager ligger Jevnaker over landsgjennomsnitt på flere indikatorer. Dette gjelder både for ungdom og voksne¹.

Overvekt er en utfordring. Det er flere kvinner med overvekt eller fedme enn i landet for øvrig, men kurven har vært nedadgående de siste årene. For overvekt og fedme målt hos gutter og jenter ved sesjon, ligger kommunen over landsgjennomsnittet, med stigende kurve. Også i oppvekstbarometeret ligger kommunen over landssnittet for ungdom med overvekt og fedme, og tallet har gått opp fra fjoråret. Jevnaker ligger i 2021 på 30%, mens landsgjennomsnittet er 22%. Sammenholdt med kunnskap om utfordringer knyttet til livsstilssykdommer og inaktivitet, er det grunnlag for å fremheve dette som områder det bør jobbes forebyggende med.

Utdanningsnivået i kommunen er lavt, innbyggerne har relativt lav gjennomsnittsinntekt og antall uføretrygdede er høyere enn i landet for øvrig. Flere befinner seg i randsonen av det ordinære arbeidsmarkedet og er sårbare for endringer. Kommunen har en høy andel barn og unge som lever i lavinntektsfamilier.

Det viktigste tiltaket for å sikre god helse og fordeling i et generasjonsperspektiv er å forhindre at mennesker faller ut av skolen og arbeidslivet. Det er derfor positivt at de siste årene viser økt gjennomføringsgrad på videregående skole og at andelen med fullført utdanning ikke lenger er signifikant forskjellig fra landet som helhet. Det er også positivt at kommunen er helt i landstoppen når det gjelder skoleresultater på de laveste trinnene².

Ungdata

Ungdata er et spørreskjemabasert verktøy, som gir et bredt bilde av hvordan de unge har det og hva de driver med i fritiden. I 2021 ble Ungdata gjennomført både i ungdomsskolen og på mellomtrinnet.

Selv etter å ha levd et år under pandemi gir undersøkelsene et bilde av en barne- og ungdomsgenerasjon som stort sett har hatt det bra. Det er positivt at de aller fleste har venner å være sammen med. Majoriteten blir ikke utsatt for mobbing, men det er et alvorlig problem for dem som blir rammet. Med økt bruk av mobiltelefon og nett har mobbing også antatt digitale former. Resultatet på landsbasis viser at tre av fire ikke har opplevd dette. For disse indikatorene ligger Jevnaker noe over landsgjennomsnitt (mellomtrinnet).

I Jevnaker er de fleste ganske eller svært godt fornøyde med lokalmiljøet sitt. Ungdommen skårer over landssnittet for hvor fornøyde de er med fritidsanlegg og tilbud av lokaler for å treffe andre unge.

Undersøkelsen for 2021 viser at de aller fleste unge trener og er fysisk aktive, både gjennom organisert idrett og/eller på egen hånd. Dette er en forbedring fra året før, som viste motsatt tendens. Samtidig opptar skjermbaserte aktiviteter stadig mer av unges fritid. Her skårer Jevnaker noe over snitt for ungdommen, mens det er stor variasjon mellom barn når det gjelder skjermtid.

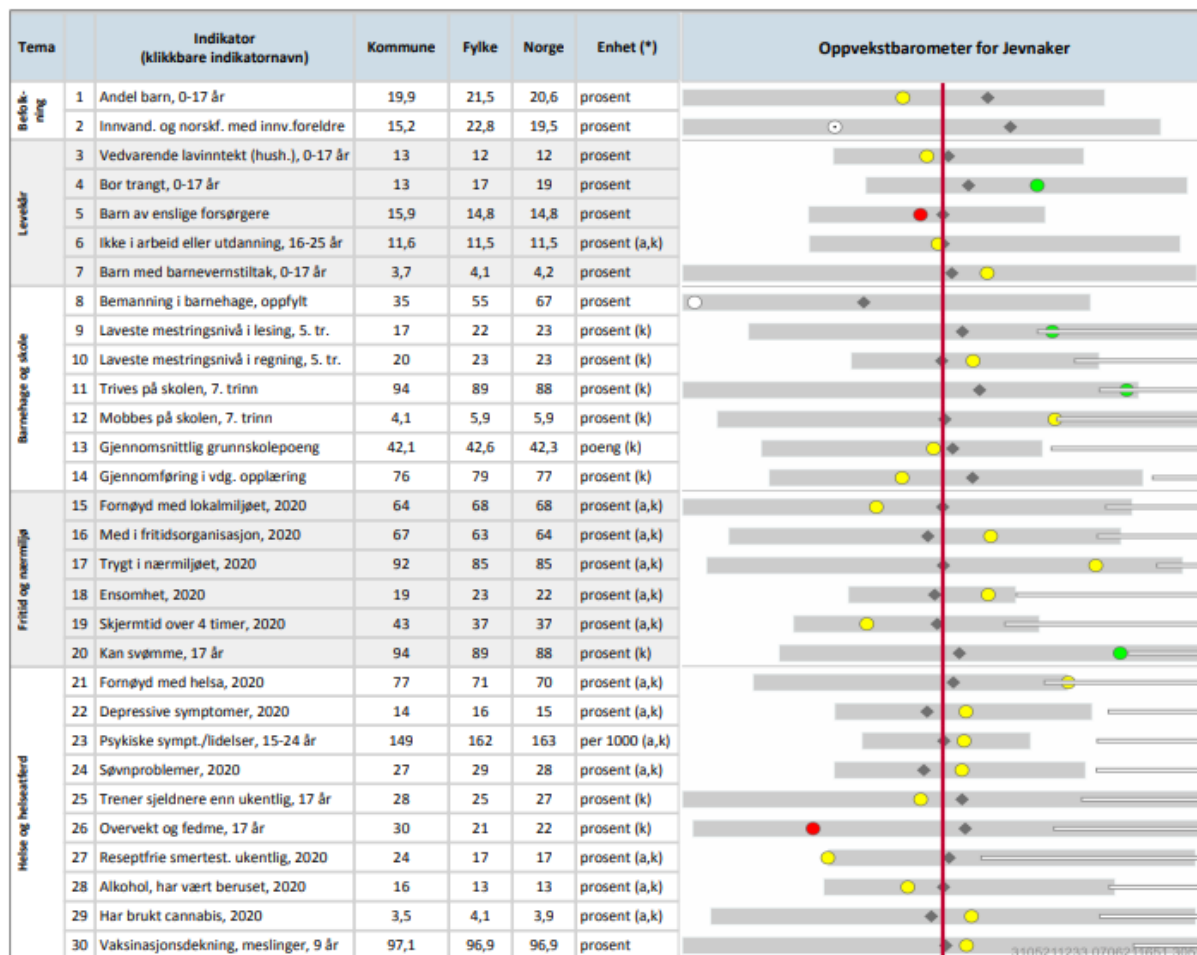
Som for resten av landet tror de aller fleste unge de vil fullføre videregående skole, mens det er noen færre enn landsnittet som tror de vil ta høyere utdanning. Både på landsbasis og i Jevnaker er det en tydelig trend i retning av mindre framtidsoptimisme.

¹ Datagrunnlaget i delkapittel 1.4 er basert på KommuneHelsa statistikkbank (FHI), Folkehelseprofil 2021 (FHI), Oppvekstprofil 2021 (FHI), Ungdata 2021, NAV Jevnaker

² Perspektivmelding Jevnaker 2035

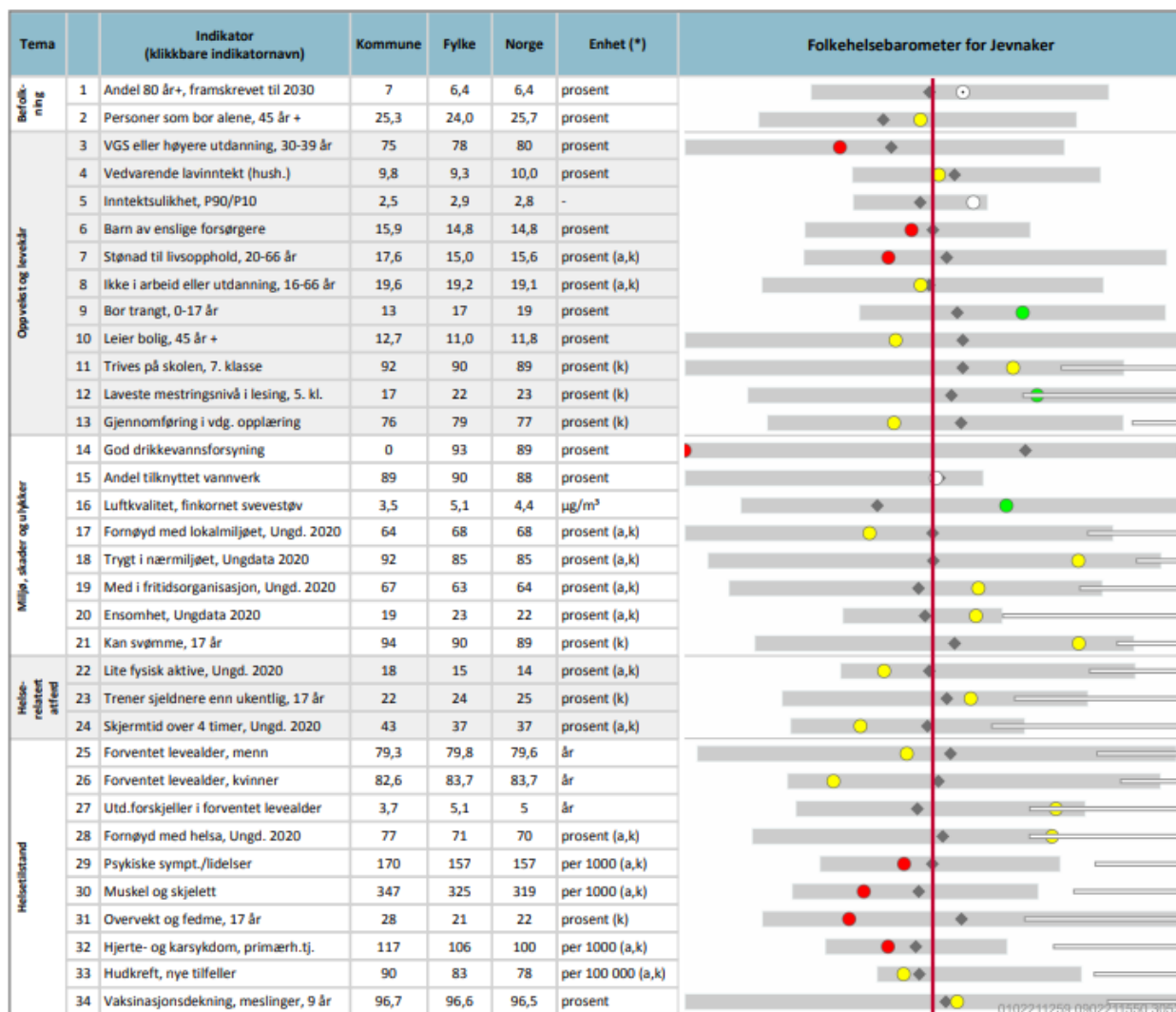
Jevnaker kommune - Oppvekstprofil 2021

Tabellforklaring: Se under Folkehelseprofilen.

Kilde: Folkehelseinstituttet

Jevnaker kommune - Folkehelseprofil 2021

Kilde: Folkehelseinstituttet

Tabellforklaring:

- Kommunen ligger signifikant bedre an enn landet som helhet
- Kommunen ligger signifikant dårligere an enn landet som helhet
- Kommunen er ikke signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Kommunen er signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Ikke testet for statistisk signifikans
- ◆ Verdien for fylket (ikke testet for statistisk signifikans)
- ! Verdien for landet som helhet
- ▬ Variasjonen mellom kommunene i fylket
- ▬ De ti beste kommunene i landet

1.5 Statsbudsjettet 2022

Forslag til statsbudsjett for 2022 ble lagt fram 12. oktober, mens endelig vedtak skjer innen 15. desember. Regjeringens hovedprioriteringer for 2022 er å legge til rette for flere nye jobber i private bedrifter, hjelpe de som fortsatt er rammet av krisen, bidra til at folk og bedrifter har den kompetansen de trenger, sette fart på omstillingen mot et grønnere og mer digitalisert samfunn, legge til rette for trygge og gode liv over hele landet samt bidra til god pandemiberedskap.

De frie inntektene til kommunesektoren er i 2022 anslått til ca. 431,4 mrd. kr. Dette innebærer en vekst på 1,6 %. Veksten blir beregnet med grunnlag i revidert nasjonalbudsjett 2021 hvor ekstraordinære tilskudd knyttet til virusutbruddet blir holdt utenfor og skatteanslaget for 2021 er oppjustert med 5,9 mrd. kr. Pris- og lønnsvekst (deflator) er anslått til 2,5 %, herav lønn 3,2 % og vareinnsats 1,6 %.

Frie inntekter består av rammetilskudd og skatteinntekter. For Jevnaker kommune er anslag i frie inntekter på 408,4 MNOK. Anslaget innebærer en nominell vekst for Jevnaker fra 2021 til 2022 på 0,7 %. I samme periode er landsgjennomsnittlig vekst anslått til 1,5 % og for kommunene i Viken samlet er veksten anslått til 1,7 %. Ekstraordinære tilskudd knyttet til virusutbruddet blir holdt utenfor beregningsgrunnlaget når veksten blir beregnet.

Siden endelige skatteinntekter for 2022 ikke er kjent før i januar 2023, er det gjort et anslag på hvor store skatteinntektene for 2022 vil være. I anslaget er det tatt utgangspunkt i nivået på inntektene i 2020, og deretter framskrevet for 2022 i tråd med veksten i det samlede skatteanslaget. Det er presisert at det angitte nivået på frie inntekter er et anslag.

Foruten rentekostnader, demografikostnader og økte lønns- og pensjonskostnader må tiltak som innlemmes i rammetilskuddet fra 2022 dekkes av de frie midlene. Dette gjelder for blant annet:

- Barnevernsreformen
- Forvaltning og drift av nasjonale e-helseløsninger – E-helse
- Utvidet timetall i naturfag i grunnskolen
- Barnekoordinator
- Inntektsgradert foreldrebetaling i SFO på 3. og 4. trinn
- Implementering av rusreformen – rådgivende enhet
- Barn og unges psykiske helse
- Økt basistilskudd til fastleger
- Økt innslagspunkt ressurskrevende brukere

1.6 Økonomisk ståsted ved inngangen til planperioden

Jevnaker kommunes avlagte regnskap for 2020 viste ved avslutningen av driftsregnskapet et regnskapsmessig netto driftsresultat på 16 MNOK, tilsvarende 2,9 % av brutto driftsinntekter.

Ved avslutningen av 3. kvartal 2021 er det fortsatt usikkerhetsmomenter når det gjelder årsprognosen totalt sett. Mye av usikkerheten knytter seg til skatteinntangen, resultatet av gjennomført omstillingsprosess samt inntekter og utgifter knyttet til pandemien.

Kommunens økonomi har også inneværende år vært sterkt preget av koronapandemien. Pandemien har påført kommunen betydelig merutgifter til etablering av ekstraordinære helsetiltak og smittevern. Herunder opprettelse av vaksinasjonslokaler, innkjøp av smittevernsutstyr, kriseledelse osv. Kommunen har mottatt kompensasjoner fra staten gjennom økt rammetilskudd og ekstraordinære skjønnsmidler for å møte merutgifter og inntektsbortfall.

Lavere «øvrige aktiviteter» i enhetene har ført til at enhetene, med unntak av helse og omsorg, ved utgangen av september ligger an til å holde seg innenfor årets gjeldende budsjettammer.

Med en total gjeldsportefølje ved utgangen av året på i overkant av 538 MNOK er kommunen sårbar for renteoppgang. Styringsrenten har i en periode vært helt nede på 0 % poeng, noe Jevnaker kommune har nytt godt av. Norges Bank satte i september opp styringsrenten til 0,25 % poeng og det er varslet ytterligere renteoppgang de neste årene. En økning i renten på 0,5 % vil på dagens portefølje utgjøre ca. 2,5 MNOK og vil med det påvirke tjenesteproduksjonen tilsvarende.

Kommunen drives nøkternt, og det er god styring av den daglige driften. Grepene som ble tatt i forbindelse med omstillingsprosessen har ført til at årets budsjettering syntes lettere å få i havn enn hva som var tilfelle de siste årene. Det knytter seg alltid usikkerhet til de store størrelsene i budsjettet og det er ikke høyde for uforutsette hendelser.

1.7 Økonomiske målsettinger / finansielle nøkkeltall

I ny kommunelovs grunnleggende krav til økonomiforvaltningen legges det vekt på mer langsiktighet. Kommunen skal ha en solid økonomiforvaltning slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid. Kommunen skal utarbeide samordnede og realistiske planer for egen virksomhet og økonomi, og for lokalsamfunnets eller regionens utvikling. Finansielle midler og gjeld skal forvaltes på en slik måte at det ikke innebærer vesentlig finansiell risiko.

Finansielle måltall:

I henhold til Ny kommunelov § 14-2 skal kommunestyret selv vedta finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi. Måltallene er ikke bindende for det enkelte år, men skal være retningsgivende for den økonomiske utviklingen.

Måltallene er et viktig styringsverktøy for kommunen. Med mange usikkerhetsfaktorer fram i tid, er det helt avgjørende for en sunn og bærekraftig kommuneøkonomi, at de faktisk blir brukt. Måltallene skal gjenspeile hva som skal til for å oppnå en forsvarlig langsiktig økonomisk utvikling.

En viktig forutsetning for at kommunen skal kunne tilby sine innbyggere gode velferdstjenester er at den har god kontroll på økonomien og kan håndtere uforutsette hendelser. Kommuner med sunn økonomi, som sørger for å ha et økonomisk handlingsrom, kan i større grad håndtere uforutsette hendelser uten at det får direkte konsekvenser for tjenestetilbudet til innbyggerne.

For årsbudsjett og økonomiplan 2022 – 2025 vedtas følgende handlingsregel:

- Kommunen skal i økonomiplanen ha et netto driftsresultat på 1,75 %.

Sammen med et godt driftsresultat må kommunen også fokusere på disponible midler på fond. Fondsmidler er en viktig reserve som gir mulighet til å møte svingninger i utgifter og inntekter på en kontrollert måte.

Egenfinansieringsgraden er et viktig bidrag for å styrke kommunens økonomiske stilling mens langsiktig gjeld må holdes på et forsvarlig nivå.

Følgende måltall for årsbudsjett og økonomiplan 2022 – 2025 vedtas:

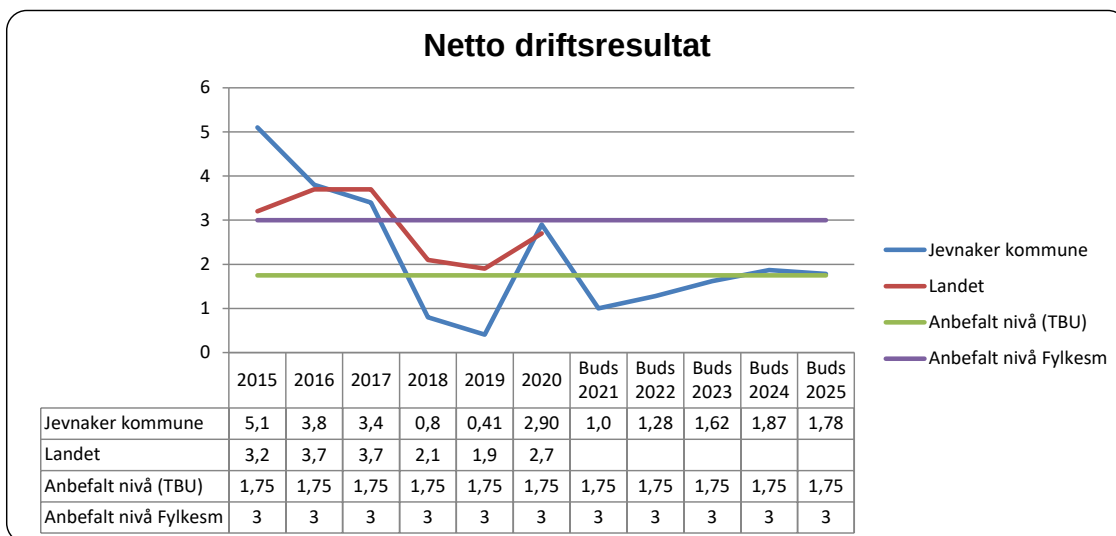
- Disposisjonsfondet skal utgjøre minst 10 % av brutto driftsinntekter
- Egenkapitalfinansiering av investeringer skal utgjøre 15 % av netto investering (egenfinansierte investeringer holdes utenfor)
- Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter skal ikke utgjøre mer enn 90 %

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat er et av de viktigste nøkkeltallene i kommunesektoren og er en hovedindikator for målet på økonomisk balanse. Netto driftsresultat viser årets driftsoverskudd etter at driftsutgiftene er dekket, og renter og avdrag er betalt. Netto driftsresultat gir et uttrykk for hva kommunen sitter igjen med til eventuell egenkapitalfinansiering av investeringer og/eller avsetninger på fond til senere års drift. Teknisk beregningsutvalg legger til grunn at netto driftsresultat er å anse som tilfredsstillende dersom det over tid utgjør minst 1,75 %, mens Statsforvalterens anbefaling er at det bør utgjøre minst 3 % avhengig av nødvendige avsetninger og investeringer. For å ha en robust kommune-økonomi bør kommunen på sikt tilstrebe å nå dette målet.

I kommunens økonomiplan for perioden 2022 – 2025 er det lagt inn en opptapping av netto driftsresultat til 1,75 %. Med de forutsetningene som ligger i budsjettet er det lagt opp til ett netto driftsresultat på 1,28 % i år 2022. Med opptapping er følgende mål satt for økonomiperioden 2023 – 2025: 1,62 %, 1,87 % og 1,78 % i 2025.

I grafen under vises netto driftsresultat i kommunen de siste seks årene målt mot landet for øvrig og mot det antatte sunne nivået på 1,75 % og 3 % som er Statsforvalterens anbefaling.

Disposisjonsfondet

Sammen med et godt driftsresultat må kommunen også fokusere på sine disponible midler på fond. Det er viktig for kommunen å ha en disponibel fri egenkapital for å unngå å justere tjenestenivået i år med svingninger i inntekts- og utgiftsnivået. Videre er det sunn økonomi å ha midler til egenfinansiering av investeringer.

Jevnaker kommune hadde ved utgangen av 2020 disposisjonsfond på totalt 52 MNOK, noe som utgjorde 9,7 % av brutto driftsinntekter. I henhold til gjeldende budsjett 2021 vil disposisjonsfond ved utgangen av året være på 53,5 MNOK som tilsvarer ca. 10 % av brutto driftsinntekter. Med forutsetningene som ligger inne i vedtatt budsjett vil disposisjonsfondet utgjøre henholdsvis 10,3 % ved utgangen av 2022, 11,1 % i 2023, og henholdsvis 12,7 % og 14,4 % i 2024 og 2025.

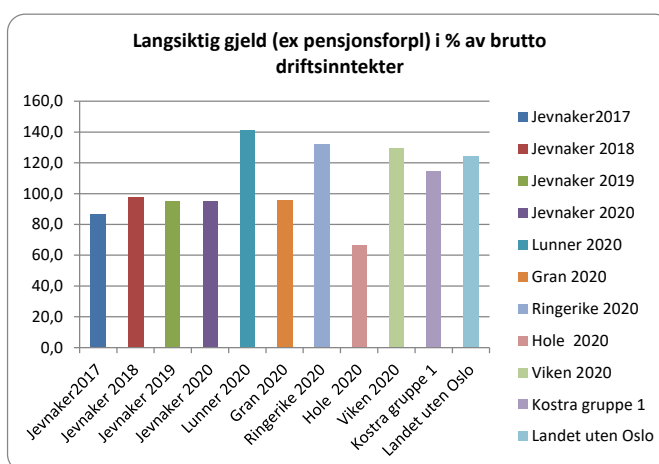
Kommunens lånegjeld

Total gjeldsportefølje vil ved inngangen av 2022 være på ca. 538 MNOK. Med investeringsnivået som ligger inne i planperioden vil lånegjelden øke med totalt 24,5 MNOK.

Høy gjeldsbelastning medfører tøffe prioriteringer når det gjelder driftsnivået. Særlig er kommunen utsatt ved en renteøkning. En del av lånegjelden kompenseres gjennom selvkostregnskapet for vann og avløp, med kompensasjonstilskudd for renter og avdrag fra Husbanken og med rente- og avdragsinnbetaling i forbindelse med utlånsmidler i form av startlån og er med det ikke direktebelastende driften.

Netto lånegjeld måler langsiktig gjeld korrigert for pensjon.

Kostratall 2020 viser følgende utvikling fra 2017 - 2020:

Utvikling av netto lånegjeld i økonomiplan og årsbudsjett (tall i 1.000 kr)

2020	2021	2022	2023	2024	2025
489 976	492 271	501 942	515 996	519 330	508 962
25 729	32 771	37 304	28 132	16 248	15 343
-23 434	-23 100	-23 250	-24 798	-26 616	-28 713
492 271	501 942	515 996	519 330	508 962	495 592

Med forutsetningene som ligger inne i vedtatt budsjett vil netto lånegjeld, eks formidlingslån, i % av brutto driftsinntekter utgjøre henholdsvis 93 % ved utgangen av 2022, 96,2 % i 2023, 94,3 i 2024 og 91,8 % i 2025

Likviditet/finansforvaltning

Jevnaker kommune har per i dag likviditet til å håndtere løpende betalingsforpliktelser.

Likviditeten vil på sikt bli en utfordring om ikke netto driftsresultat økes i forhold til nåværende nivå.

1.8 Bevilgningsoversikt - drift

Bevilgningsoversikt - drift § 5-4 tall i 1.000 kr	Regnskap 2020	Just. Budsj. 2021 *	Budsjett 2022	ØP 2023	ØP 2024	ØP 2025
Rammetilskudd	213 038	214 858	214 803	219 743	222 380	225 049
Inntekts- og formuesskatt	178 039	182 881	196 534	200 465	202 469	204 494
Eiendomsskatt	13 662	14 300	14 300	14 300	14 300	14 300
Andre generelle driftsinntekter	2 456	1 890	2 020	1 993	1 974	1 955
Sum generelle driftsinntekter	407 194	413 929	427 657	436 501	441 123	445 798
Sum bevilgninger drift, netto	361 562	374 964	390 045	394 295	394 595	395 895
Renteinntekter	1 795	1 228	2 008	1 952	1 895	1 839
Utbytter	702	700	850	850	850	850
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	-	-	-	-	-	-
Renteutgifter	8 711	9 172	10 250	11 389	12 528	14 236
Avdrag på lån	23 434	23 100	23 250	24 798	26 616	28 713
Netto finansutgifter	29 648	30 344	30 642	33 385	36 399	40 260
Netto driftsresultat	15 983	8 621	6 970	8 821	10 130	9 643
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:						
Overføring til investering	8 910	4 326	4 602	4 269	1 431	586
Avsetninger til bundne driftsfond	9 439	5 721	-	-	-	-
Bruk av bundne driftsfond	1 676	2 598	-	-	-	-
Avsetninger til disposisjonsfond	5 521	1 442	2 368	4 552	8 699	9 057
Bruk av disposisjonsfond	6 210	270	-	-	-	-
Dekning av tidligere års merforbruk	-	-	-	-	-	-
Sum disponeringer/dekning av netto driftsresultat	15 983	8 621	6 970	8 821	10 130	9 643
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

*Justert budsjett per 01.10.21

Bevilgningsoversikt drift viser inntektene som ikke knytter seg til bestemte formål i økonomiplanens driftsbudsjett og disponeringen av disse inntektene.

Anslag på frie inntekter (skatt og rammetilskudd) totalt for Jevnaker i 2022 er 411,3 MNOK. Dvs. en økning i forhold til justert budsjett per 01.10.21 på 11,7 MNOK. Økningen skal dekke lønns- og prisvekst, pensjon, demografikostnader, nye oppgaver m.m.

1.9 Premisser for budsjettet

Foruten handlingsregelen og måltallene som er følgende premisser lagt til grunn i budsjettet.

Frie inntekter – Rammetilskudd og inntekts- og formuesskatt:

Frie inntekter er i statsbudsjettet for 2022 for Jevnaker kommune anslått til 411 337 MNOK. Av dette utgjør rammetilskuddet 181 674 MNOK og skatteinntekter 226 663 MNOK. Dette anslaget innebærer en nominell vekst for kommunen fra 2021 til 2022 på 0,7 %. I samme periode er anslått landsgjennomsnittlig vekst på 1,5 %. Veksten i de frie inntektene er regnet fra anslag på regnskap for 2021. Siden vi ikke kjenner de endelige skatteinntektene for 2022 før i januar 2023, er det gjort et anslag på hvor store skatteinntektene for 2022 vil være. For den enkelte kommune er skatteanslaget fremskrevet i tråd med veksten i det samlede skatteanslaget. Det betyr at det blir forutsatt en lik skattevekst per innbygger. Det er presisert at angitt nivå er et anslag.

Skjønnsmidler

Ordinære skjønnsmidler fordelt gjennom statsbudsjettet på 0,8 MNOK inngår i anslaget på frie inntekter. Dette er en reduksjon på 0,2 MNOK i forhold til inneværende år. Skjønnsmidler som er tilbakeholdt hos fylkesmannen og som skal brukes til kommunale innovasjons- og fornyingsprosjekter, uforutsette hendelser som måtte oppstå i løpet av året og vesentlige økonomiske konsekvenser knyttet til barnevernsreformen må det som tidligere år, søkes på. Tildelte midler vil være øremerkede.

Rammetilskuddet fordeler seg som følger :		
Innbyggertilskudd	179 224	Per innbygger kr 26.133 (kr 25.083 i 2020)
Korreksjon for elever i statlige og private skoler	872	Antall elever i Jevnaker per 01.07.21 - 26 stk
Utgiftsutjevning	-377	Behovsindeks 0,9921 (landsgjennomsnitt = 1) Omfordeling per innbygger - kr 55
Tilskudd med særskilt fordeling	1 271	Helsestasjon- og skolehelsetjeneste / ansvarsovertakelse barnevern
Inntektsgarantiordningen	-116	Finansiering per innbygger -17 kr
Ordinært skjønn	800	Statsforvalterens fordeling
Netto inntektsutjevning	33 129	
Sum rammetilskudd	214 803	

Alle tall i 1.000 kr

Eiendomsskatt:

Skatt på eiendom er budsjettert uendret fra 2021 med 2,8 promille og bunnfradrag 0,4 MNOK. Samlet inntekt er beregnet til 13,9 MNOK.

Andre generelle statstilskudd:

Kompensasjonstilskudd fra Husbanken for renter og avdrag av investeringer i henhold til handlingsplan for eldreomsorg og rentekompensasjonsordningen for skoler og kirker er for 2022 beregnet til 2 MNOK. Det er brukt en rentesats på 0,7 %. Samme rente er benyttet i hele planperioden.

Renteinntekter og utbytte:

Renteinntekt på innskudd er beregnet med 1,3 % årlig rente, mens rente på ansvarlig lån er beregnet med 5,5 % rente. Det er også budsjettert med 0,85 MNOK i utbytte.

Renteutgifter:

For 2022 er det forutsatt en renteutgift på 1,8 % på nye flytende låneopptak mens det for fastrenteandelen er antatt en rente på 2 %. Simulert rente i Kommunalbankens låneportal er brukt på lån med flytende rente, mens reell rente er brukt på fastrentelån. I planperioden er samme beregningsmåte benyttet.

Avdrag på lån:

Avdrag på lån er budsjettert etter forenklet modell som ny kommunelov krever, med 23,25 MNOK. Endelig størrelse på avdraget vil bli utregnet etter at regnskapet for 2021 er avsluttet.

Netto driftsresultat utgjør i 2022 6,97 MNOK.

Overføring til investering er egenfinansiering av investeringer (15 %) samt renter på tilfluktsrom.

Netto avsetninger utgjør 2,368 MNOK som avsettes til disposisjonsfond.

1.10 Andre hovedstørrelser i driftsbudsjettet

Spesifikasjon av ansvar 170 i budsjett skjema 1B	Just budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
Andre overordnede forhold	2021	2022	2023	2024	2025
Boligtilskudd, prosjektering, tilpasning og etablering	300	300	300	300	300
Lønn og pensjon	6 345	8 553	8 853	8 853	8 853
Tap på krav	100	100	100	100	100
Avskrivninger	34 321	34 920	36 766	35 773	35 027
Sum utgift	41 066	43 873	45 719	44 726	43 980
Momskompensasjon drift,	-9 910	-9 910	-9 910	-9 910	-9 910
Motpost avskrivninger	-34 321	-34 920	-36 766	-35 773	-35 027
Sum inntekt	-44 231	-44 830	-46 676	-45 683	-44 937
Sum nettoutgift	-3 165	-957	-957	-957	-957

Alle tall i 1.000 kr

Boligtilskudd, prosjektering, tilpasning og etablering

Fra 2020 er Husbankens ordning med boligtilskudd innlemmet i rammeoverføringene.

Det er i budsjettet lagt inn 0,3 MNOK i tilskuddsmidler til prosjektering/utredning, tilpasning og etablering av bolig.

Lønn og pensjon (sentralt avsatt lønnspott)

I lønnspotten ligger midler til å dekke resultat av lokale samt helårsvirkning for deler av sentrale forhandlinger for 2021 samt konsekvensene av neste års lønnsoppgjør og pensjon. Beløpet er beregnet ut i fra anslått lønnsvekst i kommunesektoren på 3,2 %.

Premieavvik, pensjon

Prognose for pensjonskostnadene, som er beregnet av KLP og SPK, er lagt til grunn i budsjettet.

Det er budsjettet med amortisert premieavvik på 10,4 MNOK på bakgrunn av tidligere års premieavvik. Amortisert premieavvik består av 1/15 av tidligere års bokførte premieavvik for premieavvik som har oppstått i 2010 og tidligere. For premieavvik oppstått i 2011 – 2013 er amortiseringstiden 10 år, mens det for premieavvik oppstått fra og med 2014 er endret til 7 år.

Momskompensasjon

For året 2022 er det budsjettert med 9,9 MNOK i momskompensasjon fra drift.

Momskompensasjonen fra drift inntektsføres på overordnet økonomi mens korrekt tjeneste benyttes.

All merverdiavgiftskompensasjon knyttet til investeringsprosjekter direkteføres i investeringsregnskapet.

Budsjettert beløp i 2022 er 6,1 MNOK.

2. HANDLINGSPLAN 2022-2025

2.1 Jevnaker kommunes overordnede mål

Kommuneplanen er kommunens overordnede styringsverktøy. Den består av en samfunnsdel og en arealdel. Arealdelen består av et kart som viser arealbruken og bestemmelser og retningslinjer til kartet. Samfunnsdelen inneholder overordnede mål, som skal sikre at kommunen ivaretar sine langsiktige utfordringer og styrer kommunen i en ønsket retning. Den skal omfatte kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Den skal danne grunnlaget for kommunens fireårige handlingsplan og budsjett.

Samfunnsdelen av kommuneplan 2019 -2030 inneholder fire områder det legges spesiell vekt på

- **Sentrum og næringsutvikling med basis i Fjordlandsbyen Jevnaker**
- **Bærekraftig utvikling**
- **Levekår og folkehelse**
- **Kommunen som organisasjon**

I samfunnsdelen av kommuneplan 2019 -2030 er det innenfor de ulike satsingsområder laget 4 års utviklingsmål som skal styre Jevnaker kommune i en ønsket retning.

Handlingsmål til hvert satsingsområde dreier seg om tiltak vi skal gjøre i 2022. Handlingsmålene skal være med å bygge opp under hovedmål og utviklingsmål innenfor det enkelte satsingsområde. Handlingsmålene er knyttet opp mot budsjettdokumentet og gjenspeiler hva vi har råd til å gjøre i 2022.

2.2 Mål for kommunen

Flere av målene er basert på følgende kunnskapsgrunnlag:

FHO = Folkehelseoversikt

KB= kommunebarometeret

UD20= Ungdata 2020

IKU= Innovasjonskulturundersøkelse Jevnaker kommune

Hovedmål

Fra tettsted til Fjordlandsbyen Jevnaker

Utviklingsmål 2019-2023

- Gründerskap og næringsutvikling gis gode muligheter og vilkår
- Opplevelsesaktørene samles i ei samarbeidsklynge
- Sentrum utvikles som bo-, handels-, opplevelses- og besøkssted, med fjorden som ressurs
- Strandpromenaden påbegynnes fra nord/øst og adgangen til fjorden forbedres
- Sentrum gjøres til et moderne og klimanøytralt sted
- Bergermoen næringspark utvikles med tanke på både kort- og langsiktige behov
- Det skapes en ny arbeidsplass per hver 2. netto nye innbygger
- Sentrum utvikles som et attraktivt sted for alle alderstrinn

	PERIODEMÅL 2022	MÅLEINDIKATOR	RESULTAT 2022
1	Utarbeide og gjennomføre handlingsplan for videreutvikling av Fjordlandsbyen Jevnaker.	Utført/ikke	
2	Følge opp planlegging og etablering av strandpromenade med estetisk utforming, og med særlig vekt på samhandling med Statens Vegvesen og andre.	Utført/ikke	

Hovedmål Utvikle Jevnaker til en klimaklok kommune
Utviklingsmål 2019-2023 • Følger opp realisering av planene om vedtatte vei- og jernbaneforbindelser til og innenfor regionen. • Kollektivandelen økes ved å utvikle kollektivtransporten både innenfor og til/fra Jevnaker • Sentrumsnær pendler/innfartsparkering tilrettelegges med tilhørende kollektivstopp • Standarden på kommunale gater og veier forbedres • Energi- og klimaplanens handlingsmål iverksettes • Klimavennlig teknologi tas i bruk • Arealforvaltningen er bærekraftig med vekt på sentrumsnære boligområder som har gangavstand til sentrale funksjoner • Trafikksikre gang- og sykkelforbindelser til alle sentrumsnære boligområder • Jord- og skogbruksarealer, samt kulturlandskapet ivaretas i et langsiktig og bærekraftig perspektiv

	PERIODEMÅL 2022	HEN- VISNING	RESULTAT 2022
3	Gjennomføre miljø- og klima innovasjonsprosjekt knyttet til engangsplast og matsvinn.		
4	Redusere andel vann som går tapt på grunn av lekkasjer i ledningsnettet ved å øke utskiftingstakten.	KB 2020 = 42 % 2021 = 42 %	
5	Prioritere tilsyn og ulovlighetsoppfølging innenfor byggesak – og miljøområdet.	KB SAK04	
6	Etablere ladestasjoner på flere av kommunens formålsbygg	Uført/ikke	
7	Etablere prinsipper og strategi for bærekraftig utvikling og forvaltning av kommunal eiendomsmasse. (ref. eiendomsstrategiprojekt).	Uført/ikke	

Hovedmål

Et godt sted å leve, hvor alle kan ta gode valg og oppleve mestring

Utviklingsmål 2019-2023

- Jevnakersamfunnet fremmer likeverd, inkludering og medborgerskap
- Jevnakersamfunnet legger til rette for et mangfold av kultur- og fritidsaktiviteter og fremmer frivillighet, deltagelse og sosialt fellesskap for alle
- Kommunen leverer helhetlige og koordinerte tjenester gjennom hele livsløpet
- Barn og unge har et trygt, aktivt og helsefremmende oppvekstmiljø
- Barn og familie tilbys tidlig og rett hjelp av personer med riktig kompetanse
- Jevnakerskolen gir et helhetlig læringsløp av høy kvalitet bygd på ny forskningsbasert kunnskap
- Resultatene i Jevnakerskolen er på nasjonalt nivå eller bedre
- Barnehagebarn og skoleelever har et tilpasset tilbud i et inkluderende fellesskap
- Barnehagekapasiteten utvides i tråd med økt behov
- Boliger og bomiljøer imøtekommer framtidens omsorgsbehov
- Flest mulig eier og bor i egen bolig
- Personer med bistandsbehov mottar som hovedregel hjelp til å mestre livet i eget hjem

	PERIODEMÅL 2022	HENVISNING	MÅLE-INDIKATOR	RES 2018	RES 2020	RES 2022
8	Sluttkompetanse 10. trinn minst på landsgjennomsnittet	FHO UDIR skole-porten	Grunnskolep oeng (snitt standpkt. og eksamenskar akterer)	43,3 RES 2019 41,6	41,8 RES 2021 44,2 per 3q.	
9	Andel unge 18-30 år som mottar sosialhjelp på NAV skal reduseres.	KB	Andel unge 18-30 år som mottar sosialhjelp på NAV skal reduseres	38 stk. 1 kv. 2020		

	PERIODEMÅL 2022	HENVISNING	MÅLE-INDIKATOR	RES 2020	RES 2021	RES 2022
10	Implementering av kvalitetsverktøyene (operasjonalisering av kvalitetsplanen i virksomhetene).	St.m 6 FHO	Uført/ikke			
11	Implementering stafettloggen (trinn 2 BTI arbeidet)	ORG 2020	Uført/ikke			
12	Utrede friplassordning	Strat. barn/unge i lavinntekts fam.	Uført/ikke			
13	Utarbeidelse av helhetlig foreldrekurs/veiledning fra - 9 mnd-24	FHO	Uført/ikke			
14	Realisering av planene Trygt barnehagemiljø, Trygt skolemiljø	OPL BHL FHO	Uført/ikke			
15	Øke antall vedtak på hverdagsrehabilitering	KB	Øke antall vedtak pr. år			
16	Innføre hverdagsmestring som førende tankesett hos alle ansatte i HBT og institusjonstjenesten	Leve hele livet ref. KB	Uført/ikke			
17	Gjennomføre et samskappingsprosjekt med råd og utvalg for å utarbeide «Alderdommens ABC»	Leve hele livet ref. KB	Uført/ikke			
18	Øke andel fagutdannede i Helse og omsorg	KB	%			
19	Utrede og vurdere innføring av intern bemanningssentral i helse og omsorg.	Leve hele livet ref. KB	Utført/ikke			
20	Gjennomføre brukerplankartlegging (knyttet til rus og psykisk helse) og følge opp resultatene av denne.	FO	Utført/ikke			
21	Økt fokus på involvering og samhandling med pårørende til tjenestemottakere	Leve hele livet ref.	Uført/ikke			
22	Økt klinisk observasjonskompetanse i helse og omsorgstjenesten gjennom kompetansemodellen KlinObsKommune	KB	%			

Hovedmål

En innovativ og samskapende kommune

Utviklingsmål 2019-2023

- Innbyggere og medarbeidere opplever høy tilfredshet
- Innovasjon brukes som utviklings- og endringsmetode i hele organisasjonen gjennom åpne utviklingsprosesser
- Jevnaker er en foregangskommune innenfor samskaping
- Ledere og medarbeidere er kompetente og endringsvillige
- Det skal gjennom 10Faktorundersøkelsen, og etterarbeidet av denne, fokuseres på mestringsorientert ledelse og mestringsklima i hele organisasjonen
- De ansatte har 94 % tilstedeværelse eller høyere
- Kommunen tilbyr minst 14 læringsplasser innen sine tjenester
- Tar i bruk ny og formålstjenlig teknologi

	PERIODEMÅL 2022	HEN- VISNING	MÅLEINDIKATOR	RESULTAT 2022
23	Etablere og gjennomføre «heltidsprosjektet» i henhold til mandat		Utført/ikke	
24	Avklare fremtidig drifts- og utviklingsmodell for IKT og digitalisering.		Utført/ikke	
25	Avklare og etablere samarbeid med andre kommuner		Utført/ikke	
26	Utarbeide kulturminneplan		Utført/ikke	
27	Arbeidsgiverstrategien implementeres i organisasjonen, herunder innarbeide de strategiske føringer i lederavtaler, medarbeidersamtaler og tilsvarende.		Utført/ikke	
28	Implementering av etiske retningslinjer (antikorupsjon)		Utfør/ikke	

3. DRIFTSRAMMER TIL TJENESTEOMRÅDENE

3.1 Hovedtrekk for budsjettet 2022 - 2025

Tall i 1 000 kr							
	2020	Justert budsjett pr 01.10.21	+ / - endr 2021 -> 2022	2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Folkevalgte og revisjon	4 820	5 960	-588	5 372	5 472	5 172	5 472
Sentral administrasjon	37 823	41 406	2 509	43 915	46 915	46 915	46 915
Overordnet økonomi	-11 980	-3 165	2 208	-957	-958	-958	-958
Selvkost (vann, avløp, feier)	-8 240	-7 229	0	-7 229	-7 229	-7 229	-7 229
Oppvekst og kultur	157 240	155 471	4 725	160 197	160 347	160 347	160 347
Helse og omsorg	146 032	137 902	858	138 760	138 760	138 360	138 360
Plan og samfunn	43 570	47 742	2 246	49 988	50 988	51 988	52 988
SUM TOTALT TIL DRIFT	369 265	378 087	11 958	390 045	394 295	394 595	395 895
Herav:							
Avsetninger til bundne driftsfond	9 439	5 721	0	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-1 676	-2 598	0	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-60	0	0	0	0	0	0
SUM BEVILGNING DRIFT NETTO	361 562	374 964	11 958	390 045	394 295	394 595	395 895

Øvrige budsjettkommentarer omtales nærmere under hvert enkelt område

3.2 Folkevalgt og revisjon

Generelt

Kommunens kostnader i forbindelse med politisk virksomhet er samlet i ansvarsområdet «Folkevalgt og revisjon.» Kostnadene her utgjør; godtgjørelser til ordfører og folkevalgte, tilskudd til politiske partier, beverning, forbruksmateriell, annonser/informasjonsarbeid, regionsamarbeid, opplæring, samt kostnader til revisjon og kontrollutvalget.

Rammetabell 2022 – 2025

Folkevalgt og revisjon	Just. budsj. per 01.10.21	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Ramme i vedtatt budsjett 2021	5 960 000	5 960 000	5 372 000	5 472 000	5 172 000
Valg	-	300 000	300 000	-	300 000
Kontrollutvalgstjenester	-	32 000			
Postlocal - forskningsprosjekt	-	70 000			
Demokratiutvikling	-	120 000			
IPR Hadeland utgår	-	650 000			
Kurs, ledelse, digitalisering, presentasjonsteknikk og verktøy		50 000			
Samling med overnatting formannskap		10 000			
Barn og unges kommunestyre		20 000			
Fjordlandsbyen Jevnaker - oppgaveutvalg		200 000	-	200 000	
Sum folkevalgt og revisjon	5 960 000	5 372 000	5 472 000	5 172 000	5 472 000

Rammeendringer

Rammen er redusert med til sammen 0,6 MNOK fra 2021 til 2022. Midler knyttet til stortingsvalget, som ble gjennomført i 2021, trekkes ut sammen med 0,65 MNOK knyttet til tidligere deltagelse i IPR Hadeland. 0,07 MNOK til forskningsprosjektet «Konsept for styrket demokratimedvirkning» i samarbeid med Postlocal er trukket ut mens det er lagt inn 0,2 MNOK til egen demokratiutvikling. Utgifter til kontrollutvalg og revisjon er lagt inn med en økning på 0,32 MNOK. Det er også bevilget 0,2 MNOK til å dekke kostnader til opprettelse av oppgaveutvalg i forbindelse med videre satsning på Fordlandsbyen Jevnaker.

3.3 Sentraladministrasjon

Generelt

Kommunens fellesfunksjoner som IKT, økonomi, eiendomsskattekontor, servicetorg, post-arkiv, informasjon/web, politisk sekretariat, rådmann og utviklingsstab er samlet i dette ansvarsområdet. Budsjettrammen inneholder foruten lønn og sosiale utgifter bl.a. tilskudd til Jevnaker Menighet, fellesutgifter for hele kommunen som IKT- lisenser og utstyr, digitalisering, forsikring, porto og annonsering, bedriftshelsetjeneste, interkommunalt innkjøpssamarbeid, samt kostnader til drift av eiendomsskattekontoret.

Sentraladministrasjonen skal være rådgiver og støttespiller for alle kommunalsjefområdene, og levere tjenester som skal legge til rette for gode prosesser for å oppfylle de krav som blir stilt til virksomhetene. God samhandling på tvers av virksomhetene er en viktig forutsetning for å levere gode tjenester til det beste for våre innbyggere.

Rammetabell 2022 - 2025

Sentraladministrasjon	Just. budsj. per 01.10.21	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Ramme i vedtatt budsjett 2021	41 405 785	41 405 785	43 914 785	46 914 785	46 914 785
Helårsvirkning sentralt lønnsoppgjør		75 000			
Perspektivmelding	-	250 000			
Omstillingstiltak	-	300 000			
Økte lisenser IKT		1 200 000			
Utstyrspott		1 540 000			
Forsikringer		100 000			
Jevnaker sokn - 3,2 % - av lønnsramme		114 000			
Jevnaker sokn - skjøtsel kirkegården		100 000			
Omstilling - overføring fra Oppvekst og kultur til Sentraladministrasjonen		317 000			
Stilling overført fra Helse og omsorg til Sentraladm		463 000			
Vakant stilling digitalisering - 1/2-årsvirkning	-	500 000			
Prosess/samordning merkantile funksjoner	-	350 000			
Sum sentraladministrasjon	41 405 785	43 914 785	46 914 785	46 914 785	46 914 785

Rammeendringer

Rammen for sentraladministrasjonen justeres totalt sett opp med 2,5 MNOK. Endringene knytter seg hovedsakelig til en økt satsing på digitalisering, se nedenfor. I forbindelse med omstillingsprosessen gjennomført i 2021 blir det overført lønnsmidler fra både Oppvekst og Helse og omsorg. Dette er knyttet til endringer av arbeidssted for to stillinger. Det trekkes også midler ut i forbindelse med omstillingsprosessen som relaterer seg til at området fikk en styrking av rammen i 2021 for å

gjennomføre omstillingsprosessen. Det er forventet at en stilling fortsatt vil stå vakant første halvår og lønnsmidler trekkes derfor ut.

Digitalisering

Digitaliseringsstrategien for Jevnaker kommune ble vedtatt i kommunestyret i juni 2019. Strategien angir overordnet retning for kommunens digitaliseringsarbeid og bygger på nasjonale føringer og KS' digitaliseringsstrategi for kommuner og fylkeskommuner. For å få realisert digitaliseringsstrategien er vi bl.a. avhengig av å ta i bruk nasjonale felleskomponenter og fellesløsninger som utvikles. Videre er kommunen avhengig av å delta aktivt i et større digitaliseringssamarbeid/nettverk. Kommunestyret vedtok i den forbindelse i februar 2020, medlemskap i Digitale Akershus som nå har blitt en del av Digi Viken. Ved å delta i digitaliseringssamarbeid får vi anledning til å påvirke innhold og innretning slik vi mener er hensiktsmessig, samtidig som vi drar nytte av erfaringer og kompetanse fra større kommuners fagmiljøer.

Behovene for å digitalisere flere av tjenestene øker, og vi ser at det blir vanskeligere å drifte og utvikle digitaliseringen av kommunen på egenhånd. Det ble for noen år tilbake startet en utredning for å se nærmere på et IKT-samarbeid med omkringliggende kommuner. Arbeidet ble satt på vent da kommunereformen kom, og utredninger om kommunesammenslåinger var aktuelt. I budsjettet for 2021 ble det satt av midler til å sette i gang en utredning av fremtidig organisering og drift av IKT for Jevnaker kommune.

Utredning og endelig rapport om fremtidig organisering av IKT og digitalisering i Jevnaker kommune ble lagt frem for kommunestyret i juni 2021. Rapporten utarbeidet av PA Consulting konkluderer med at Jevnaker kommune hverken har tilstrekkelig økonomisk handlingsrom eller kapasitet til å kunne drifte en intern IKT enhet som i tillegg til stabil og sikker drift ønsker økt utvikling og nye tjenester. Dagens organisering er sårbar og lite skalerbar. Antagelser om økt kompleksitet og nye fremtidige krav til IKT-området utløser en viktig diskusjon rundt hva som kan være en mer bærekraftig løsning. Rapporten anbefaler at Jevnaker kommune bør:

«velge en modell der IKT samles i et kommunalt oppgavefellesskap for de samarbeidende kommune. Dette vil muliggjøre kostnadseffektive tjenesteleveranser for digitalisering og IKT dersom fagsystemene standardiseres. Det vil også sikre at det etableres et betydelig regionalt kompetansefellesskap med muligheter for samarbeid rundt digitaliseringsoppgaver i kommunene.»

Sonderingsmøter med aktuelle nabokommuner er så vidt i gang. Det er nå viktig å bruke rapportens funn, og raskt komme videre for å få en avklaring. Dette er satt som et periodemål.

Ny styringsmodell for digitalisering og IKT er etablert i løpet av 2021. Systemet gir oss en god struktur, en ramme og et verktøy for å sikre helhetlig tilnærming og prioritering av alle IKT og digitaliseringsinitiativ i hele kommunen. I tillegg vil det bidra til at vi ivaretar personvern og sikkerhet. Roller og ansvar er definert og rutiner er satt. Modellen er tatt i bruk i forbindelse med budsjettprosessen.

Digitaliseringsrådet har prioritert flere drifts- og investeringstiltak knyttet til IKT og digitalisering i 2022.

Drift

Driftsrammen til sentraladministrasjonen øker med 2,7 MNOK. Dette er kostnader knyttet til innspill og behov for alle kommunens virksomheter. Dette relaterer seg til IKT utstyr samt vedlikehold, økte lisenskostnader, noe etterslep av oppgraderinger samt en videreføring av digitale løsninger. Det prioriteres også flere nye tiltak for 2022:

- Økt sikkerhet og kapasitet i kommunens wifi nett
- Digitalisering av renholdsplaner
- Ipads til elever i 1-3 trinn

Investering

For 2022 er det noen gjengangere som ligger i budsjett-tallene for utvikling- og kapasitetsøkning. Dette er helt nødvendige investeringer for å ivareta en basis drift av kommunens systemer på en forsvarlig måte med akseptabelt risiko- og sikkerhetsnivå. I tillegg er følgende tiltak prioritert:

- Pc'er 6 trinn
- Digital Samhandlingsplattform for hele kommunen
- Nytt fagsystem for kommunale avgifter
- Digitale tavler i skolen
- Verktøy for internkommunikasjon ut mot ansatte
- Vedlikehold og utskifting av servere

Etablering av en samhandlingsplattform er en forutsetning for en videre digitalisering rundt fagsystemer som har meldt endringer i sine systemer kommende år som avhenger av dette.

Kommunikasjon

Ny kommunikasjonsstrategi for Jevnaker kommune 2021-2023 ble lagt frem for kommunestyret til orientering i juni 2021. Strategien definerer våre overordnede mål og prinsipper for intern og ekstern kommunikasjon, samt roller og ansvar.

Kommunens overordnede kommunikasjonsmål er:

1. Innbyggerne kjenner våre tjenester og har tillit til Jevnaker kommune
2. Sikre god internkommunikasjon og skape stolthet av Jevnaker kommune
3. Engasjere og fremme deltakelse, samarbeid og demokrati

Det skal utarbeides en handlingsplan med konkrete tiltak knyttet til strategien.

Utviklingsstab

Utviklingsstaben jobber strategisk innenfor områdene digitalisering, tjeneste- og organisasjonsutvikling, innovasjon og kvalitetsutvikling samt HR. Fagkompetanse innenfor Helse og omsorg og tverrfaglighet er et nytt fagområde i utviklingsstab. I tillegg ivaretar utviklingsstaben operative oppgaver innenfor HR, internkontroll, informasjonssikkerhet, ROS-analyser, GDPR, tjenstedesign, saksforberedelse, generell prosessveiledning og prosjektstyring.

HR

2021 ble nok et spesielt og hektisk år. Pandemi og omstilling preget spesielt første halvår i 2021. Arbeidsgiverstrategien «Strategi om kultur og ledelse», sammen med underdokumentene etiske retningslinjer, varslingsrutiner, lokal lønnspolitikk, informasjons og samarbeidsavtalen er utarbeidet. Implementering og oppfølging vil stå sentralt i 2022.

Sykefraværarbeidet er et kontinuerlig arbeid. For 2022 inngår vi et tettere samarbeid med Hapro as og Nav Arbeidslivssenter Vest Viken i sykefraværarbeidet.

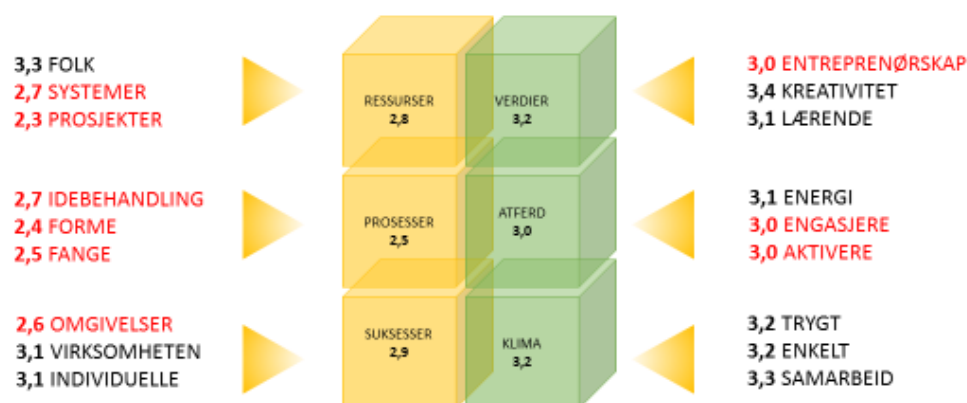
Mandat for arbeid med heltidskultur i kommunen er behandlet og vedtatt. I tillegg er det utarbeidet og vedtatt en Arbeidsgiverstrategi som skal bygge opp under forsøket på å oppnå så stor grad av heltid som mulig. «Heltidstenkning» har også preget arbeidet med omstilling. Kommunen vil følge opp arbeidet videre inn i 2022.

HR har gjennom 2021 tatt i bruk testverktøy i arbeidet med tilsettinger, spesielt på rekruttering av ledere. Dette øker kvaliteten på tilsettingsprosessene og arbeidet vil fortsette i 2022.

Innovasjon og samskaping

I framtida skal kommunene yte både flere, helt nye og kvalitativt bedre tjenester for mindre penger enn i dag. Det betyr helt enkelt at må være mer treffsikre og nyskapende i vår oppgaveløsning enn vi er i dag. Det handler om å skape nye løsninger *sammen med* og ikke *for* dem det angår – og dette krever deltakelse, samhandling og felles problemløsning. God innsikt i innbyggernes *behov* er en forutsetning for at innovasjon skal skje.

Det ble gjennomført en kartlegging av organisasjonens innovasjonskultur tidlig i 2020 som viser disse hovedtrekkene:

Tabellen over viser hvordan vi scorer på de forskjellige områdene av kartleggingen, og de områdene som er merket med rødt skrift er de områdene hvor vi har mest å hente på å sette inn tiltak. Kartleggingen gir oss også de mer detaljerte svarene på hva som er årsaken til resultatene for disse hovedområdene, og hva som de korrekte tiltakene å iverksette. Handlingsmålene for 2021 tok

utgangspunkt i områdene med lavest score, Ressurser/systemer (2,7), Ressurser/prosjekter (2,3), Prosesser/idebehandling (2,7). Prosesser/former (2,4), Prosesser/fange (2,5).

Innovasjonsstrategien skal slås sammen med digitaliseringsstrategien og var planlagt revidert i 2021 men er i planstrategien utsatt til 2022. Ovennevnte kartlegging vil bli en av de viktigste informasjonskildene i arbeidet med revideringen.

Kompetanse og utvikling – felles for kommunen

Kommunen samlet i 2021 kompetansemidlene i en felles budsjettpost, slik at kompetanse kan styres og ses på tvers av sektorene. Unntatt fra dette er sektorspesifikke utdanninger, med øremerket finansiering fra staten eller andre tilskuddsordninger.

Etterutdanning og kompetansetilførsel må først og fremst basere seg på kommunens behov. Retningslinjer for Lokal lønnspolitikk ble vedtatt av kommunestyret i 2021 og legger føringer for lønn og mulighet for etter- og videreutdanning. Sammen med rådmannens nye viderelegeringsreglement, som sentraliserer myndighet for deler av personalpolitikken, legger dette rammene for arbeidet i 2022.

Karriere- og kompetanseplan vil bli utarbeidet i 2022.

Kvalitet og internkontroll

Internkontroll- og kvalitetsarbeidet er forankret hos kommunens øverste ledelse og inngår som en del av virksomhetsstyringen. Det jobbes kontinuerlig med internkontroll- og kvalitetsutvikling, med høy bevissthet på at dette er en integrert del av kommunens helhetlige styringssystem.

Kommunelovens §25-1 presiserer kommunedirektørens ansvar for internkontrollen. Internkontrollen består av mange elementer som mer eller mindre påvirker hvordan virksomheten styres. De sektorovergripende strategier og styringsdokumenter utarbeides i ledelsen, mens den faktiske gjennomføringen skjer i virksomhetene. I 2022 vil implementering av styringsdokumenter utarbeidet i 2021 stå sentralt. Noen av dokumentene har også tett sammenheng med andre områder, men vil også være avgjørende for internkontrollen. Arbeidsgiverstrategien «Strategi om kultur og ledelse» er førende og viktig for kulturen. Etske retningslinjer og varslingsrutiner er relativt nyreviderte dokumenter hvor implementering er helt vesentlig. Disse tre dokumentene, sammen med det nylig reviderte viderelegeringsreglementet av rådmannens myndighet, danner rammeverket og får stor betydning for internkontrollarbeidet i 2022. Kommunen utøver myndighet innenfor en rekke saksfelt og kan gjennom dette bestemme fordelingen av store økonomiske midler. Arbeidet med antikorrupsjon er en naturlig videreutvikling, og vil få mer fokus i den videre implementeringen.

Kvalitet dreier seg også om å sikre virksomhetens iboende evne til å etterlever lover og regler. Oppfølging av de sektor vise kvalitetskrav og særlover følges opp av kommunalsjefer og virksomhetsledere. Risikovurderinger, rutiner, prosedyrer, avvik, avviksbehandling vil fortsatt bli laget ute i tjenesteområdene og er en del av daglig drift.

Sykefravær 2019 - 2021

Årstall	2018	2019	2020	Per 30.09.21
Legemeldt	6,0%	5,9%	7,44%	7,33 %
Egenmeldt	1,6%	1,7%	1,69%	1,34 %
Totalt sykefravær	7,6 %	7,6 %	9,16%	8,72 %

Fra 2020 er tallene hentet fra BI

Antall ansatte/årsverk

	2018	2019	2020	Per 30.09.21
Årsverk	438	427	449	418*
Antall	578	553	575	544*

* Antall årsverk er kunstig lavt da vi pr 30.09.21 har vakante stillinger som er besatt, med ikke tiltrådt. I tillegg har vi vakante stillinger som er lyst ut.

3.4 Oppvekst og kultur

Generelt

Oppvekst og kultur består av tjenestene barnehage, grunnskole, barnevern, pedagogisk-psykologisk tjeneste, ressursteam barnehage, ressursteam skole, forebyggende tjenester, kultur, kulturskole, bibliotek, idrett og fritid.

Oppvekst og kultur har vært gjennom en omstillingsprosess. Organisasjonen har i omstillingen hatt fokus på hvordan vi kan bruke de ressurser vi har mest mulig effektivt og samtidig være både profesjonelle, koordinerte og robuste. Det skal jobbes kontinuerlig mot å nå kommunens overordnede utviklingsmål. Et koordinert og effektivt samarbeid mellom tjenestene, og kompetanse for å møte dagens og fremtidens utfordringer i alle ledd, er to av de viktigste fokusområdene i årene som kommer. Realisering av felles kvalitetsplan for oppvekst og kultur 2022-2025 og BTI modellen, vil være viktige elementer i dette arbeidet. Disse skal også være med på å sikre et tett samarbeid med frivillig sektor og at vi fremover sikrer faste samhandlingsarenaer med disse.

Barnevernsreformen trer i kraft 01.01.2022. Barnevernsreformen skal styrke kommunenes forebyggende arbeid og tidlig innsats. Reformen regulerer først og fremst barnevernet, men målene i reformen nås gjennom endringer i hele oppvekstsektoren i kommunene. Samlet sett er barnevernsreformen i realiteten en oppvekstreform, hvor kommunene tilrettelegger for tverrfaglig samhandling mellom ulike kommunale tjenester og nivåer. Målet er at flere utsatte barn og familier får den hjelpen de trenger på et tidlig tidspunkt. Sektoren har et godt utgangspunkt for å møte dette. Det er særlig viktig at forebyggende tjenester og barnevern er samlet i samme virksomhet. Virksomheten har nå endret navn til familiens hus.

Sektoren har fokus på å skape en kultur for laget rundt barn, unge og familier. Dette styrkes også gjennom felles kvalitetsplan og BTI modellen. I tillegg er det laget en film hvor støttetjenester samlet presenterer seg, slik at de enkelt kan presenteres for våre innbyggere og ansatte. Barnehager, skoler og støttetjenester må fremstå som et lag for innbyggerne. Ikke fragmenterte tjenester. Det er også startet

opp et arbeid med å utarbeide en modell for et helhetlig foreldreveiledningsinnhold fra -9 måneder til ungdom. I tillegg revideres handlingsplan for vold i nære relasjoner og plan for alvorlig skolefravær. Administrasjonen vil i 2022 ha et stort fokus på realisering av planverk og sikre strukturer og systemer som gjør oss robuste og systematiske i oppfølgingen av disse. Det vil spesielt være fokus på verktøy som kan hjelpe oss med å se konkrete tegn på at vi etterlever planverk i praksis.

Digitalisering i de ulike enhetene står høyt i satsningen for årene fremover. Digitalisering må sees i flere dimensjoner. Det handler både om tilgjengelighet til digitalt utstyr, men også om den profesjonsfaglige kompetanse hos de ansatte. Ledelsen og ansatte må ha forståelse for og innsikt i hvilken rolle teknologien kan spille for barn og unges læring. Dette gjelder både i barnehage og skole. Teknologi gir også unike muligheter for i større grad å sikre inkludering for barn og unge med særskilte behov. Her må ansatte være nytenkende.

Visma Flyt PPT er akkurat innført. Systemet vil sikre en modernisering av fagsystemet og sikker kommunikasjon med foreldre/foresatte og samarbeidspartnere. Personalet i barnehage skal bruke digitale verktøy og ressurser, for å bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Dette forutsetter blant annet at digitale verktøy er tilgjengelig i hverdagen. I skolene satses det på individuell pc til alle elever på 4.-10. trinn og iPad til alle elever fra 1-3. trinn. Jevnaker ungdomsskole er allerede en heldigital skole og barneskolene er delvis digitale skoler.

Det har i flere år vært fokusert på å sørge for at det enkelte barns behov for *tilpasset utvikling og læring* blir ivarettatt innenfor det ordinære tilbudet. Dette bidrar til å redusere behovet for spesialpedagogiske tiltak/undervisning i barnehage og skole i tråd med målsettingene. Samtidig har vi de siste årene hatt en stor økning i tilrådninger om 1:1-undervisning, spesielt innenfor autisme, traumer og andre sosio-emosjonelle vansker. Dette er en utvikling som også ses nasjonalt. Dette vil vi se nærmere på i 2022 jamfør stortingsmelding 6, som peker på viktigheten av spesialpedagogisk kompetanse i det ordinære tilbudet og PPT sin utøvelse i det ordinære tilbudet. Det skal også utarbeides en egen modell for oppfølging av barn og unge innenfor autismespekteret.

Barnehage

Barnehagene har ansvaret for tilbudet til ca. 300 barn, og driftes og utvikles etter nasjonale føringer, hjemler i lover, forskrifter og kommunalt vedtatte planer. Det har i 2021 vært en nedgang i behov for barnehageplasser i Jevnaker kommune, og det var høsten 2021 fortsatt ledige plasser i våre barnehager. Dette er en forventet trend også i 2022. Ut fra nye befolkningsframskrivninger vil kommunen frem til 2031 ha for mye kapasitet. Jevnakerbarnehagene vil i 2022 ha et felles faglig fokus spesielt på inkluderende miljø og realisering av BTI modellen. Arbeidet med å realisere handlingsplan for å sikre et godt psykososialt miljø vil fortsette inn i 2022.

Visma Flyt barnehage er et heldigitalt fagsystem for de kommunale barnehager. Det oppleves som et svært brukervennlig system som forenkler arbeidet vesentlig. Systemet ble i 2021 utvidet med en Foresatt-app. Appen forenkler kommunikasjon og samarbeid mellom barnehagen og hjemmet, og her kan man blant annet legge inn uke- og månedsplaner, skrive korte dagsrapporter og foresatte kan registrere fravær på barn. Personalet skal bruke digitale verktøy og ressurser for å bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Dette vil være en satsning i 2022 i de kommunale barnehager.

Skole

Jevnakerskolen har ansvaret for opplæringstilbudet til ca. 755 elever. Skolene driftes og utvikles etter nasjonale føringer, lover, forskrifter og kommunalt vedtatte planer. Jevnakerskolene har god oversikt over resultater, utfordringer og tiltak som er gjort og må gjøres på den enkelte skole. Innføring av nye læreplaner på en læringsfremmende måte, økt fokus på digitalisering og styrking av laget rundt eleven vil være avgjørende for å heve resultatene i Jevnakerskolen. 2022 skal bære preg av et tydelig profesjonsfelleskap og fornying av nye læreverk. Dette vil skje kontinuerlig de neste årene.

ORG 2020-prosjektet; *Ressursbruk i skolen*, var utgangspunktet for omstillingstiltakene som ble gjennomført i Jevnakerskolen 2021. De fem største utgiftsdriverne i skole generelt, ifølge KOSTRA/KS er: 1) Gruppestørrelser, organisering, skolestørrelse. 2) Ressursandel spesialundervisning; hvor mange/hvor mye/organisering. 3) Lønn; høy utdanning og lang ansiennitet koster. 4) Lokale prioriteringer – ikke lovpålagte og 5) Øvrige driftsutgifter som inventar, utstyr, materiell.

Omstillingsprosessen har effektivisert merkantile tjenester og strukturen rundt digitalt utstyr og generell digitalisering i Jevnakerskolen.

Skolene er i gang med å følge en felles plan og strategi for å komme i mål med kravene om fordypning i fagene engelsk, matematikk og norsk for lærere innen 2025. Det er også et krav om skolelederutdanning. Det er viktig at de som sitter med lederansvaret gjøres kompetente til å stå i og kunne utvikle skolene etter dagens krav og forventninger. Ansvarsområder og kompleksitet har økt betraktelig både for ledere og pedagoger, og en formell skolelederutdanning har blitt viktig. Staten og skoleeier deler det økonomiske ansvaret for videreutdanningen.

Det ble 2021 innført en nasjonal rammeplan for skolefritidsordning. Rammeplanen danner grunnlaget for utvikling av innholdet i SFO fremover og vil bli sett i sammenheng med realisering av felles kvalitetsplan for oppvekst og kultur 2022-2025 og utarbeidelse av kvalitetsverktøy i forbindelse med denne. Her vil det bli vurdert om det er nødvendig med en egen kvalitetsplan for SFO for Jevnaker kommune.

Øvrige tiltak i forhold til utfordringer og satsingsområder er beskrevet i *Tilstandsrapporten 2021*. Vi viderefører og spisser arbeidet i 2022.

Familiens hus

Forebyggende tjenester for barn, unge og familier (jordmor, helsestasjon, skolehelsetjeneste, familieteamet) ble i 2020 flyttet fra Helse til området Oppvekst og kultur i samme virksomhet som barnevernstjenesten. Virksomheten har nå endret navn til familiens hus. Sammenslåingen er et bevisst valg for å sikre mer koordinerte og helhetlige tjenester og samtidig kunne imøtekomme barnevernsreformen. Reformen regulerer først og fremst barnevernet, men målene i reformen nås gjennom endringer i hele oppvekstsektoren i kommunen.

Barnevernsreformen gir kommunene et større ansvar for barnevernet, både faglig og økonomisk. Dette stiller krav til ledelse i barnevernet, til kommunens styring av barnevernet og til det samlede familiestøttende arbeidet. Et av målene med reformen er at kommunene skal styrke arbeidet med tidlig innsats og forebygging i hele oppvekstsektoren. Dette betyr at barnevernstjenesten må jobbe på en annen måte. Flere systemrettede tiltak mot skoler og barnehager er viktig. Her vil tjenesten bruke sine samlede ressurser ut fra innbyggernes behov og ikke ut fra faglig plassering.

Med barnevernsreformen får kommunene økt økonomisk ansvar for ordinære fosterhjem samt høyere egenandeler for statlige barnevernstiltak. Kommunene får også et økt faglig ansvar, blant annet gjennom et helhetlig ansvar for oppfølging og veiledning av fosterhjem. Dette krever mer kompetanse hos de ansatte i barnevernstjenesten og flere kompetansehevende tiltak er allerede gjennomført. Endringene skal samlet sett gi et bedre barnevern, slik at flest mulig barn kan få tilpasset hjelp innenfor de ressursene barnevernet og kommunen til enhver tid disponerer. Endringene vil også gi kommunene sterkere insentiver til å jobbe forebyggende. Deler av barnevernets aktivitet er av natur uforutsigbart og det er derfor vanskelig å budsjettere virksomhetens behov. Denne usikkerheten kan se ut til å bli forsterket gjennom barnevernsreformens økte krav til oppgaver i kommunene.

Jamfør stortingsmelding 6 «Tett på tidlig innsats», er forebyggende tjenester en viktig del av laget rundt barn og unge. Det vil i 2022 arbeides med dette gjennom blant annet BTI arbeidet, handlingsplan for SLT arbeidet, utarbeidelse av helhetlig foreldreveileidningsforløp og utvikling/videreutvikling av gruppetilbud som COS-P mm. Familieteamets mandat endres også i tråd med barnevernsreformen og avvikling av egne PMTO terapeuter. Mye av utviklingsarbeidet vil dreie seg mot systemrettede tiltak, mer spissede individuelle tiltak og verktøy for å kunne måle opplevelsen av hjelp/effekt hos innbyggerne.

Jevnaker kommune fortsetter med å være en del av en interkommunal barnevernvakt i samarbeid med kommunene Modum, Krødsherad, Sigdal og Øvre Eiker.

Utfyllende oversikt; statistikker, utfordringer, tiltak og satsingsområder blir beskrevet i den årlige *Tilstandsrapport for Jevnaker barneverntjeneste 2021*.

Kultur og fritid

Kultur enheten utarbeidet i 2019 en kulturpolitisk plattform for Jevnaker kommune, sammen med kulturlivet på Jevnaker. Det skal i 2022 utarbeides en handlingsplan som skal sikre realisering av denne plattformen og gjøre prioriteringer for dette arbeidet. «Kultur for framtida» - kulturpolitisk plattform 2019-2031 vil være et viktig styringsdokument i arbeidet fremover. Utarbeidelse av handlingsplanen henger godt sammen med ansettelse av ny virksomhetsleder for kultur. Kultur har også merket omstillingstiltakene og har i etterkant av dette arbeidet med effektiviseringstiltak i forhold til lederoppfølging og prioritering av tiltak. Arbeidet med Jevnaker som turistdestinasjon vil fortsatt bli høyt prioritert av kulturenheten.

Kulturskole

Kulturskolen tilbyr undervisning i praktisk-estetiske fag, for barn, ungdom og voksne. Rammeplan for Jevnaker kulturskole, vedtatt 21.10.21 vil være et styrende dokument for kulturskolen og planen sier også noe om et forpliktende samarbeid med skole, barnehage og det frivillige kulturliv. Kulturskolen har stabilt elevtall, men med et skifte av tyngdepunkt fra en til en-undervisning over på gruppetilbud.

Ungdom og fritid

I kjølvannet av Kultur for framtida er det avdekket behov for nye og flere møteplasser for ungdom. Videre er det fra Barn og unges kommunestyre spilt inn en tydelig bestilling om uformelle fritidstilbud for mellomtrinn-segmentet (5.-7. klasse). 2022 blir derfor et år med fokus på nye aktivitetstilbud rettet mot både eldre barn og ungdom, i både kommunal og frivillig regi. Ungdomskaféen UK videreføres som en viktig og etterspurt møtearena for ungdom.

Bibliotek

«Biblioteket har merket korona-effekten på utlånstall og besøkstall. Tallene for 2021 er stigende sammenliknet med 2020. I 2022 vil det være et utviklingsfokus omkring økte utlånstall, besøkstall og nye brukergrupper. Videre skal det satses videre på alternative formidlingsarenaer i lokalmiljøet. Biblioteket mottok midler fra Nasjonalbiblioteket i 2021 til dette arbeidet. Det tas sikte på at 2022 blir det første fulle driftsåret med selvbetjent bibliotek. Dette vil øke servicenivået for innbyggerne, og det er forventet at dette vil påvirke besøkstall og utlånstall positivt.

Den fysiske utformingen av folkebiblioteket blir tema for et utviklingsarbeid i 2022. Eventuelle oppgraderinger av lokaler/inventar vil komme som innspill til investeringsbudsjett for 2023. En satsing på biblioteket som sentrumsmøteplass og kunnskaps- og opplevelsesarena videreføres og videreutvikles. Biblioteket har høy samskapingskompetanse som brukes i utviklingen av biblioteket. ORG2020 Prosjekt 9 - Kultur og fritid avdekker et potensial i organisering og utvikling av skolebibliotekene ved våre tre skoler. Det er forventet at dette også blir et fokusområde i 2022.

Idrett og anlegg

Det vil i 2022 arbeides for en større formalisering av samarbeidsplattformen mellom idrettsrådet, administrativt nivå og politisk nivå, med utgangspunkt i gjeldende avtale, bygget på KS og NIF sine prinsipper. Det er behov for en mer langsiktig anleggsplanlegging for hele kommunen generelt, og stadionområdet spesielt. Fylkeskommunen har utarbeidet en felles idrettspolitikk, *Felles handlingsprogram for økt fysisk aktivitet for alle Aktiv i Viken 2021-2022* som også vil danne grunnlag for kommunens prioriteringer.

Kulturformidling

Viken fylkeskommune har i samarbeid med kommunene i fylket utarbeidet en felles avtale og plattform for Den Kulturelle Skolesekken (DKS). Avtalen tydeliggjør både kommunens økonomiske og administrative forpliktelser. Nye satser for egenandel innebærer en kostnadsøkning på ca. 47 000,- for å videreføre dagens nivå.

Den kulturelle spaserstokken (DKSS) har som formål å bidra til formidling av kunst- og kulturprosjekter av høy kvalitet for innbyggere fra 67 år, innenfor et mangfold av sjangre og uttrykk. Ordningen skal bidra til økt samarbeid mellom kultursektoren og omsorgssektoren i kommunen. Midler tildeles etter antall innbyggere fra 67 år og oppover. Det er søkt midler til arrangementer i 2022. Programmet legges av programkomiteen for DKSS, bestående av leder for eldrerådet, to aktivtørere fra JORS og bibliotekleder.

I forbindelse med ny eierstruktur for Ringerike kultursenter, er det påbegynt en prosess som blant annet går inn på kommunens rolle som medeier i kultursenteret. Dette vil følges opp i 2022, i lys av status i sak om kommunal kulturscene.

Frivillig sektor, destinasjoner, aktiviteter og arrangementer

Kommunen vil fortsatt videreutvikle sin rolle som støttespiller for frivillig sektor og museumssektoren, gjennom forutsigbare støtteordninger og aktivt samarbeid. Jevnaker kommune fortsetter sitt aktive eierskap i Randsfjordmuséet og Kistefos i 2022. Utover driftstilskudd og formidlingssamarbeid er infrastrukturtiltak og destinasjonsarbeid fokusområder.

Kulturminnevern

Vedtatt kommunal kulturminneplan er forutsetning for å motta sentrale tilskudd for vern og utviklingsarbeid tilknyttet kulturminner. Jevnaker er en av stadig færre kommuner uten vedtatt kulturminneplan, og kommunen har derfor søkt og mottatt prosjektmidler fra Riksantikvaren øremerket dette planarbeidet. Det tas sikte på å starte planarbeidet i 2022. Skjøtsel og skilting av Pilegrimsleden gjennomføres i partnerskap med Jevnaker Rotary, i henhold til utgått partnerskapsavtale med Oppland fylkeskommune. Det er å forvente at ny partnerskapsavtale med Viken fylkeskommune er på plass i 2022. I forbindelse med ny E16 gjennom Delet/Moesmoen, vil ny trase for Pilegrimsleden måtte avklares med Pilegrimssenteret.

Rammetabell 2022 – 2025

Oppvekst og kultur	Just. budsj. per 01.10.21	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Ramme i vedtatt budsjett 2021	155 471 428	155 471 428	160 196 628	160 346 628	160 346 628
Helårsvirkning sentralt lønnsoppgjør		623 800			
K-sak 63-21 Ringerike kultursenter 2018 - 2020	-	250 000			
K-sak 75-21 TV-aksjonen	-	20 600			
Den Kulturelle skolesekken		47 000			
Utvidet mandat barnevernsreformen		911 000			
Helårsvirkning Helsestasjon for ungdom Ringerike		37 000			
Elever med særskilte behov i andre kommuner		1 500 000			
Elever med særskilte behov på SFO		500 000			
Nye læremidler		800 000			
Redusert foreldrebetaling SFO		200 000			
Ekstra skoletime		140 000			
Private barnehager - økning satser		1 200 000	200 000		
Omstillingsprosess		500 000			
Kompensasjon ped.ledere barnehage		211 000			
Voksenopplæring Lunner tilleggsavtale		43 000			
Tilskudd Myrskogen skolekanlegg k-sak 120/21		200 000	200 000		
Omstilling - overf fra Oppvekst og kultur til Sentraladministrasjonen	-	317 000			
Tilpasningsmidler	-	1 600 000			
Sum oppvekst og kultur	155 471 428	160 196 628	160 346 628	160 346 628	160 346 628

Medbestemmelse

I oppvekst og kultur har utarbeidelsen av kvalitetsplanen gitt en god statusmåling, som har vært et godt utgangspunkt i budsjettarbeidet. Her har det vært medskapingsprosesser på alle områder i sektoren. Gjennom Absolut programmet har det vært jobbet med konkrete periodemål for 2022 ut fra status måling i sektoren. Drøfting og innspill til budsjett 2022 er gjennomført mellom kommunalsjef og hovedtillitsvalgte i sektoren. Innspill fra øvrige ansatte er ivarettatt gjennom virksomhetslederne.

3.5 Helse og omsorg

Generelt

Helse og omsorg består av tre virksomheter: Institusjon, Hjemmebaserte tjenester og NAV. Kommunepsykolog og kommuneoverlege er en del av Helse og omsorg, men arbeider på tvers av kommunens sektorer. Området skal sikre at innbyggerne i Jevnaker kommune tilbys et likeverdig tjenestetilbud.

Området omfatter alt fra tjenester som trygghetsalarm, matombringing, hverdagsrehabilitering og veiledning på laveste nivå - til bolig med heldøgns omsorg og tradisjonell institusjonsplass øverst i tjenestetrappa. Tjenestene blir tildelt gjennom områdets Tildelingsenhet. NAV har egen forvaltning. Helse og omsorg har samarbeid og økonomiske forpliktelser overfor krisesenter, Fontenehuset og legevakt i Ringerike kommune. Grunnskoleopplæring for flyktninger kjøpes fra Voksenopplæringen i Gran og Lunner. I tillegg kjøpes det heldøgns plasser i enkeltsaker.

Helse og omsorg har som målsetning å sikre gode og riktige tjenester til rett tid, og å gi innbyggerne mulighet til å bo lengst mulig i eget hjem - i tråd med kvalitetsreformen Leve hele Livet. Et aldersvennlig Norge, aktivitet og fellesskap, mat og måltider, helsehjelp og sammenheng i tjenestene er innsatsområdene i reformen. Reformen krever samhandling mellom fagpersonell i tjenesteområdene og på tvers av kommunens sektorer, men også med frivillige, pårørende, helseforetak og fastleger. Som ledd i dette arbeidet vil det, i tillegg til andre tiltak, igangsettes et samskappingsprosjekt «Alderdommens ABC».

Omstillingen kommunen har vært igjennom berørte områder innen fellestjenester, som merkanile ressurser og endret organisering av ulike tjenester. I 2022 vil det være fokus på å få «flyt» og gode strukturer i organisasjonen. Det skal gis opplæring i nye digitale verktøy og det skal etableres gode rutiner som implementeres ut i alle ledd i organisasjonen.

For å sikre en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste i framtida er det nødvendig å fortsette arbeidet med organisasjonsutvikling som startet gjennom ORG 2020-prosjekter. Felles for prosjektene er å jobbe smartere ved å ha fleksible tjenester og godt samarbeid. Hverdagsrehabilitering i hjemmet, velferdsteknologi, rett tjeneste til rett tid, kompetanseheving og en gjennomgang av ulike prosedyrer og rutiner innen helse og omsorg er områder som skal prioriteres i 2022.

Helse og omsorgsektorens strategiske plan tar utgangspunkt i Kommunebarometeret og Folkehelseoversikten for Jevnaker kommune. Denne beskriver kommunens utfordringer og ressurser i arbeidet med å bedre folkehelsen og utjevne sosiale forskjeller. Dette følges opp på ulike områder. Strategisk plan for Helse og omsorg er vedtatt av kommunestyret og ligger til grunn for satsningsområdene i 2022. Denne vil for øvrig revideres i løpet av året og endre profil til en kvalitetsplan for Helse og omsorg.

Kompetanse

Kontinuerlig kompetanseheving er nødvendig for å sikre profesjonalitet i tjenestene. Medarbeiderne må arbeide tverrfaglig for å sikre tjenester med avtalt kvalitet. Flere og flere tjenester forventes levert ute i kommunene. Det er i økende grad behov for spesialisert arbeidskraft, da kompleksiteten i tjenestene øker. For å møte de utfordringene kommunen står ovenfor, med raske utskrivninger og komplekse tilstander, er det behov for at ansatte får faglig påfyll og å rekruttere riktig kompetanse.

Høsten 2021 startet et stort kompetanseløft for alle faste ansatte med helsefaglig utdanning. KlinObsKommune er et samarbeidsprosjekt med Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester og gjennomføres i løpet av 2022. KlinObskommune er en trinnvis modell som gir økt klinisk observasjonskompetanse gjennom teori, praksis, debriefing og evaluering gjennom moduler tilpasset den enkelte yrkesgruppe.

Tjenesteutvikling og innovasjon

For å bidra til gode og bærekraftige helse- og omsorgstjenester i fremtiden er det avgjørende at kommunen tar i bruk ny teknologi og nye faglige metoder, samt jobber innovativt. Det er opprettet treningsleilighet, for å vise frem og demonstrere ulike velferdsteknologiske hjelpemidler for brukere, pårørende og innbyggere generelt. Hverdagsmestring som arbeidsmetodikk vil sammen med hverdagsrehabilitering være viktig forebyggende tiltak for å bidra til at eldre kan bo hjemme så lenge som mulig og i arbeidet med «Leve hele livet».

Gjennomføring av Brukerplan-kartlegging innenfor rus- og psykiske lidelser vil være viktig bidrag for planlegging av treffsikre tjenester til målgruppen.

Innføringen av kjernejournal vil og bidra til viktig tjenesteutvikling. Arbeidet med dette har blitt noe forsinket fordi førsteprioritet i 2021 har vært arbeidet med pandemien, men innføringen fortsetter i 2022.

For økt stabilitet og kvalitet i tjenestene, og som ledd i målet om heltidskultur, skal det utredes å innføre bemanningssentral i Helse og omsorg.

Institusjon

Institusjon består av tre avdelinger. To avdelinger forbeholdt personer med demens og en avdeling med fleksibel bruk av kort- og langtidsplasser. Fokus for alle avdelinger er å gi gode tjenester i tråd med livsgledefilosofien. Det legges spesielt vekt på områdene hverdagsmestring, rehabilitering, målrettet dokumentasjon, i tillegg til kvalitets- og utviklingsarbeid.

Virksomheten har et høyt belegg. Utfordringsbildet viser at det må arbeides planmessig og på tvers av tjenester for å sikre god pasientflyt mellom spesialisthelsetjenesten og kommunens tjenester – og mellom institusjon og hjemmebaserte tjenester. Presset på plasser har vært økende og for å få gode og raskere overganger vil dette være et prioritert område.

Hjemmebaserte tjenester (HBT)

Tjenesteområdet består av hjemmesykepleie, praktisk bistand og ulike dagaktivitetstilbud.

Tjenester for barn og voksne med nedsatt funksjonsevne, psykisk helse og rusteam, samt avdeling for fysioterapi, ergoterapi og frisklivskordinator inngår også i tjenesteområdet. Kommunen samarbeider med Ringerike kommune om gruppetilbud innen friskliv og tilbud på Fontenehuset.

Det er et stadig økende press på hjemmebaserte tjenester. Kapasiteten utfordres både i form av antall oppdrag, kompleksiteten på oppdragene og det å sikre nok og riktig kompetanse.

I tjenesten for mennesker med nedsatt funksjonsevne har for få avlastningsplasser gjort det utfordrende å dekke behovet. Det er også et økende behov for boliger til unge voksne som trenger støtte og veiledning for å lære å bo selvstendig.

For å ivareta brukere med demens og deres pårørende er det viktig med tidlig innsats i form av informasjon og lavterskeltilbud. Dagsenter for personer med demenslidelser og pårørendeskolen er eksempler på gode tiltak, hvor pågangen er økende. Tidligere har kommunen samarbeidet med nærliggende kommuner om gjennomføring av pårørendeskole. Nå drifter kommunen dette selv, med høyt antall påmeldte og gode tilbakemeldinger.

NAV og flyktningetjenesten

NAV Jevnaker utfører både statlige og kommunale oppgaver. NAV Jevnaker har særansvar for oppfølging av brukere på sosialhjelp, deltakere i kvalifiseringsprogrammet, deltakere i introduksjonsordningen og ungdom. Unge er prioritert, med mål om å forebygge og redusere at flere blir mottakere av økonomisk sosialhjelp.

Fra 1. juni 2021 ble flyktningetjenesten i Jevnaker organisert inn i NAV. Det jobbes fortsatt med å etablere og utvikle strukturer for tjenesten. Jevnaker kommune samarbeider med Lunner kommune om kjøp av norsk-, samfunns- og grunnskoleopplæring. Kommunen vil i november få vedtak fra IMDi (Integrerings- og mangfoldsdirektoratet) om antall flyktninger som skal bosettes i 2022.

Kommunen tar del i et samskappingsprosjekt med sosialentreprenøren Moving Mamas og IMDi. En målsetning med prosjektet er å øke sysselsettingen blant hjemmевærende innvandrerkvinner, som står langt fra arbeidsmarkedet. Gjennom et individuelt tilpasset program, som skal styrke deltakernes kvalifikasjoner, legges grunnlag for varig tilknytning til arbeidslivet og økonomisk stabilitet. Kommunen vil i 2022 jobbe med en plan for bærekraftig drift på sikt.

Rammetabell 2022 - 2025

Helse og omsorg	Just. budsj. per 01.10.21	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Ramme i vedtatt budsjett 2021	137 902 069	137 902 069	138 760 469	138 760 469	138 360 469
Helårsvirkning sentralt lønnsoppgjør		332 400			
Kommunalt hjelpemiddellager - utstyr korttidsutlån		40 000			
Arbeidstøy - HBT		20 000			
Kjøp av plass / tjenester		1 500 000			
Medisindispensere - Evondos		20 000			
Nattevakt - HBT - 157,45% st		1 300 000			
Prosjekt Moving Mamas		800 000			
Fagansvarlig sykepleier - hjemmesykepleien frikjøp		200 000			
Gardiner og utstyr		99 000			
Prisjustering		1 480 000			
Livsgledehem		10 000			
Fysio / ergo - utskifting / service på utstyr		60 000			
Innkjøpsbehov - drift	-	200 000			
Ressurskrevende brukere økt innslagspunkt		450 000			
Stilling overført til sentraladm - helårsvirkning	-	463 000			
Rammejustering flyktning		1 000 000			
K-sak 69/21 Kostnader covid-19 og TISK	-	3 900 000			
Avansert sykepleie	-	270 000			
Bemanningssentral		1 000 000			
Barnetrygd innenfor beregningsgrunnlag for sosialhjelp		300 000			
Tilpasningsmidler	-	2 920 000			
Sum Helse og omsorg	137 902 069	138 760 469	138 760 469	138 360 469	138 360 469

Medbestemmelse

I helse og omsorg har tjenesteledere, tillitsvalgte og fagrådgivere hatt felles gjennomgang av blant annet kommunebarometeret, og behov for fremtiden ble her diskutert. Hver virksomhet legger frem forslag for sine områder. I møte med hovedtillitsvalgte gjennomgås både forslag til handlingsmål og forslag til budsjett.

Endringene er i stor grad tiltak som styrker tjenesten slik at det kan gis tjenester til innbyggere i egen bolig.

Oppdragene øker i kompleksitet og antall i hjemmebaserte tjenester. Dette er en ønsket dreining i henhold til fremtidens utfordringer og Leve hele Livet reformen. Et kritisk punkt har nå over tid vært nattjenesten og det er behov for å øke denne.

Endringer som kommer i følge av at tjenestemottakere som har blitt ivaretatt i stor grad av foreldre flytter ut fra barndomshjemmet for å etablere seg i egen bolig. Dette krever økte tjenester. Det er og behov for kjøp av plasser innenfor psykisk helse for enkelt pasient som det tidligere ikke er budsjettet for.

Den interkommunale legevakten er i sitt første driftsår. Det er lagt inn en budsjettøkning der, det samme gjelder også prisjusteringer til norsk pasienterstatning, basistilskudd til leger og indeksregulering av Fontenehuset. Det arbeides for å redusere antall overliggerdøgn, men under pandemien og etter omstilling har dette vært en utfordring som det er behov for å ta høyde for.

Jevnaker kommune er inne i et samskappingsprosjekt med den sosiale entreprenøren Moving Mamas. Kvinnene mottar en liten lønn og det skal lønnes prosjektleder i 50% stilling. Gevinsten vil være flere kvinner i arbeid, bedre inkludering, utvikling og etablering av arbeidsplasser.

3.6 Plan og samfunn

Generelt

Plan og samfunn består per i dag av områdene: Plan, næring, samfunnsutvikling, miljø, byggesak, delesak, oppmåling, GIS/geodata, matrikkel, brann- og redning, vei, vann- og avløp, eiendomsdrift og eiendomsforvaltning. Totalt 45 årsverk.

Fagmiljøene er små og sårbare og det er økende grad av drifts- og forvaltningsoppgaver, behov for spisskompetanse og juridisk kompetanse. Omfanget på kommunens infrastruktur er økende som følge av år med befolkningsvekst og høy utbyggingsaktivitet. Fra 2022 er det lagt inn kapasitetsøkning/økte ressurser på 1 MNOK.

Planarbeid

Mye av arbeidet i 2022 vil gå med til oppfølging av vedtatt planstrategi og gjennomføring av ulike planprosesser og revideringer. Prioriterte planoppgaver i hht. vedtatt planstrategimatrise for 2022 er:

- Revidering av kommuneplanens samfunnsdel
- Revidering av områdeplan for Jevnaker sentrum
- Oppdatering av eldre planer for næringsområdene på Bergermoen
- Revidering av klima- og energiplan
- Revidering av trafikk sikkerhetsplan
- Utarbeide kulturminneplan

Det er behov for å kjøpe noe ekstern konsulentbistand.

Fjordlandsbyen Jevnaker som turistdestinasjon

I budsjettet for 2022 er det foreslått å videreføre 1 MNOK i driftsrammen til Plan og samfunn knyttet til videreutvikling av Jevnaker som turistdestinasjon. I hvilken form og på hvilket nivå, må kommunestyret ta endelig stilling til.

Eiendom

Jevnaker kommune eier og forvalter store eiendomsmasser. Kommunens eiendommer består av

- Ca 46.000 m² bygningsmasse
- Ca. 2 200 000 kvm grunneiendom
- Ca. 3 000 kvm boliger.

Kommunen skal gjennom eiendomsstrategi for kommunale bygg etablere prinsipper og strategi for bærekraftig utvikling og forvaltning av kommunal eiendom. Omfanget på bygningsmassen må tilpasses i tråd med demografisk utvikling og arealene bør reduseres. Jevnaker kommune har mer formålsbygg per innbygger (6,1) målt i m² enn våre nabokommuner og kommuner i Kostragruppe 1 (5,5). Det er stort etterslep på vedlikehold av eiendomsmassen. I budsjettet for 2022 er det lagt inn en økning på 0,5 MNOK til vedlikehold av bygningsmassen.

Som følge av omleggingen av vann- og avløpsgebyrer som trådte i kraft fra 01.01.2021, så har kommunens egne utgifter til vann- og avløpsgebyrer på eiendommene økt. Som følge av at inntektene på gebyrene inngår i eget selvkostregnskap, kompenseres ikke kostnadsøkningen direkte. Det er derfor lagt inn en økning på 0,25 MNOK i budsjetttrammen for 2022.

Det legges i 2022 opp til digitalisering av renholdsplaner og bruk av nettbrett slik at det blir enklere å styre renholdsressursene og vikarer.

Det er stor usikkerhet knyttet til utviklingen i energikostnadene. Det er i budsjettet for 2022 lagt inn en økning på 0,5 MNOK.

Vei, vann og avløp

Under følger noen nøkkeltall på kommunens infrastruktur innenfor vei, vann og avløp.

- 1 renseanlegg for avløp (Jevnaker renseanlegg)
- 1 vannverk (Jevnaker vannverk)
- 6 høydebasseng for vann
- 9 pumpestasjoner for vann
- 80 km ledningsnett for vann + ca 1.000 tilhørende kummer
- 27 pumpestasjoner for avløp
- 80 km ledningsnett for avløp + ca 1500 kummer
- Ca. 45 km med overvannsledninger med tilhørende kummer
- Produsert vann i 2020: 980.000 m³
- Renset avløp i 2020: 830.000 m³
- 1 septikmottak på Bergermoen (med bobiltømmestasjon)
- Ca 100 km kommunal vei, ca 18 km gangveier.

Vann og avløp er definert som en kritisk samfunnsfunksjon. Krav til leveringssikkerhet er stadig økende og kapasiteten på vann og avløp er en viktig forutsetning for vekst. Toleransen for uforutsette hendelser som kan påvirke drikkevannet er stadig lavere, og klimaskiftet med økende grad av ekstremvær gir utfordringer i forhold til overvannshåndtering og økte skader bl.a. på veier. Det er i budsjettet for 2022 lagt inn økte kostnader på 0,2 MNOK.

Vedlikeholdsbehovet og investeringsbehovet på kommunens veier og vann- og avløpsnett er stort og det er viktig å trappe opp vedlikeholdsnivået. I budsjettet for 2022 er det lagt inn en økning på 0,5 MNOK til veivedlikehold. Kommunens kostnader til brøyting øker med ca 0,38 MNOK i 2022 som følge av nye brøytekontrakter og enkelte andre endringer.

Mye av vannet som produseres forsvinner i dag ut i lekkasjer. I 2022 blir arbeidet med å følge opp ny vedtatt hovedplan for vann- og avløp sentralt. I budsjettet for 2022 er det lagt opp til en dobling fra 2 til 4 MNOK til rehabilitering av kommunens ledningsnett både innenfor vann og avløp. I tillegg vil arbeidet med utarbeidelse av ny trafikksikkerhetsplan bli prioritert. Denne skal etter planen legges frem for kommunestyret i løpet av 1. halvår 2022, ref. vedtatt planstrategimatrise.

Rammene for selvkostområdet er i 2022 uendret i fht. 2021

Rammetabell 2022 - 2025

Selvkost - Vann, avløp og feiing	Just. budsj. per 01.10.21	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Ramme i vedtatt budsjett 2021	- 7 229 000	- 7 229 000	- 7 229 000	- 7 229 000	- 7 229 000
Sum Selvkost	- 7 229 000	- 7 229 000	- 7 229 000	- 7 229 000	- 7 229 000

Brann- og redning

Budsjettet til brann- og redning er for 2022 lagt på samme nivå som for 2021. Det er imidlertid lagt inn en økning på 0,05 MNOK til «oppfølgingskostnader» av brannutredningen (dersom kommunestyret vedtar at Jevnaker skal inngå i en interkommunalt brann- og redningstjeneste).

- Totalt antall uttrykninger brann og redning i 2020: 174
- Totalt antall særskilte brannobjekt: 48
- Totalt antall skorsteiner: 2912
- Totalt antall ildsteder: 3508.

Rammetabell 2022 - 2025

Plan og samfunn	Just. budsj. per 01.10.21	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Ramme i vedtatt budsjett 2021	47 741 613	47 741 613	49 987 613	50 987 613	51 987 613
Helårsvirkning sentralt lønnsoppgjør		111 000			
Oppfølging utredning brann- og redning		50 000			
Økte avgifter VA kommunale bygg		250 000			
Eiendomsstrategiprojekt, analyser, ekstern bistand mm.	-	150 000			
Digitalisering av renholdsplaner og tilrettelegge for bruk av digitalt system	-	100 000			
Økt vedlikehold bygg og eiendom generelt, oppstart opptrapping		500 000	500 000	500 000	500 000
Brøyting av kommunale veger		385 000			
Overvannshåndtering vei		200 000			
Økt veivedlikehold generelt, oppstart opptrapping		500 000	500 000	500 000	500 000
Energikostnader		500 000			
Fjordlandsbyen Jevnaker som turistdestinasjon, ulike driftstiltak	-	1 000 000			
Kapasitetsøkning plan og samfunn		1 000 000			
Sum Plan og samfunn	47 741 613	49 987 613	50 987 613	51 987 613	52 987 613

Nedtrekk i rammen

Plan og samfunn har i likhet med øvrige områder i kommunen, måttet bidra med en generell rammereduksjon i 2021. For Plan og samfunn utgjør reduksjonen 1,6 MNOK. Reduksjonen er videreført i budsjettet for 2022.

Drøfting/info. om budsjettet totalt for Plan og samfunn er gjennomført mellom kommunalsjef og HTV Fagforbundet + plasstillitsvalgte. Innspill fra aktuelle ansatte er ivarettatt gjennom virksomhetslederne.

3.7 Regionalt samarbeid

Interkommunale politiske råd, regulert etter den nye kommunelovens kapittel 18, er ment å omfavne dagens regionråd som politiske samarbeidsorganer. Rådene skal behandle generelle samfunnsspørsmål på tvers av kommunegrensene i den regionen rådet representerer. Økt satsing på samferdsel og næringsutvikling/omstilling, samt posisjonering av områdene overfor nasjonale beslutningstakere, har vært og vil være sentrale oppgaver for disse samarbeidene.

Jevnaker kommune har siden tidlig på 1990-tallet deltatt i to regionrådssamarbeid: Regionrådet for Hadeland og Rådet for Ringeriksregionen (nå kalt Interkommunale politiske råd). Jevnaker kommune deltar også i et interkommunalt råd som ivaretar interessene i den utvidede Oslo-regionen.

Senhøsten 2020 ble det vedtatt i Kommunestyret, sak 115/20, at Jevnaker kommune viderefører det interkommunale samarbeid med Ringeriksregionen – og terminerer samtidig det interkommunale samarbeid med Hadeland. I budsjettet for 2022 er derfor kostnadene forbundet med IPR Hadeland trukket ut (0,65 MNOK).

3.7.1 Interkommunalt samarbeid

Interkommunalt samarbeid (IKS) er etablert når Jevnaker og en eller flere av våre nabokommuner samarbeider om å tilby tjenester til våre innbyggere. Hensikten er å tilby bedre tjenester på en mer effektiv måte. Det er først og fremst aktuelt på områder som krever spisskompetanse og fagområdet er smalt. I de fleste tilfeller vil det være én kommune (vertskommunen) som utfører tjenester på vegne av andre kommuner og som får betalt for å utføre oppgaven av samarbeidskommunene.

Jevnaker har interkommunalt samarbeid med Gran og Lunner om felles innkjøpskontor med Gran som vertskommune.

Jevnaker kommune er medlem av OK Viken opplæringskontor for offentlig sektor som er en sammenslåing av «Kommunenes opplæringskontor i Buskerud» og «Opplæringskontoret for offentlig sektor i Østfold». De har ansvar for planlegging og koordinering av fagopplæringen, og skal bidra til opprettelse av læreplasser, rekruttere lærlinger og kvalitetssikre opplæringen på ulike arbeidsplasser.

Med hjemmel i kommunelovens § 20-1 ble tidligere vertskommunesamarbeid mellom Jevnaker, Lunner og Gran 01.01.20 erstattet av avtale om vertskommunesamarbeid for Landbrukskontor for Hadeland og Nittedal. Også her med Gran som vertskommune.

Jevnaker har interkommunalt samarbeid om voksenopplæring med Lunner kommune og Gran kommune.

Det er inngått egne avtaler for disse IKS-samarbeidene. Samarbeidet følges opp gjennom to årlige møter (leveranser og bestilling).

Jevnaker hører til Vestre Viken Helseforetak. Jevnaker har felles legevaktsordning med Ringeriksregionen og Midt-Buskerud (til sammen seks kommuner), med Ringerike som vertskommune. Ny legevakt ble åpnet i februar, den ligger i tilknytning til Ringerike sykehus.

Ringerike kommune er vertskommune for felles krisesenter og familievernkontor.

Jevnaker kommune har vertskommunesamarbeid med barnevernstjenesten Midt-Buskerud (v/Modum kommune) om felles barnevernsvakt.

3.8 Jevnaker Menighet

Jevnaker menighet har sendt kommunen forslag til budsjett, datert 28.09.21 hvor de innenfor drift ber om økt overføring tilsvarende lønns- og prisvekst for 2022, samt 0,1 MNOK til økte kostnader til skjøtsel ved Jevnaker kirkegård..

Det lagt inn en økning i overføring av driftsmidler på 0,114 MNOK til å dekke økning i lønnskostnader i henhold til kommunal deflator for 2022 med en antatt lønnsvekst på 3,2 %. Det er også lagt inn 0,1 MNOK til ekstrautgifter knyttet til skjøtsel av Jevnaker kirkegård.

Driftstilskuddet til Jevnaker Menighet blir på kr 4 844.750 i 2022.

4. INVESTERINGER 2022-2025

4.1 Innledning

Investeringspostene er nærmere omtalt under.

4.2 Investeringer med finansiering

Bevilgningsoversikt - investering § 5-5	Regnskap	Just Budsj	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
<i>tall i 1.000 kr</i>	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Investeringer i varige driftsmidler	57 307	74 758	46 010	36 390	17 470	11 840
Tilskudd til andres investeringer	939	430	1 480	1 150	1 565	4 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 252	1 550	1 550	1 550	1 550	1 550
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	59 498	76 738	49 040	39 090	20 585	17 390
Kompensasjon for merverdiavgift	-7 776	-10 075	-6 122	-5 678	-1 894	-768
Tilskudd fra andre	-1 576	0	0	0	0	0
Salg av varige driftsmidler	-8 728	-5 600	0	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-1 022	-863	-1 022	-1 022	-1 022	-703
Bruk av lån	-31 572	-55 496	-37 304	-28 132	-16 248	-15 343
Sum investeringsinntekter	-50 674	-72 034	-44 448	-34 832	-19 164	-16 814
Videreutlån	10 809	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Bruk av lån til videreutlån	-10 809	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Avdrag på lån til videreutlån	1 619	1 800	2 000	2 200	2 400	2 600
Mottatte avdrag på videreutlån	-1 536	-1 800	-2 000	-2 200	-2 400	-2 600
Netto utgifter til videreutlån	83	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	8 910	4 326	4 602	4 269	1 431	586
Avsetninger til bundne investeringsfond	4	10	10	10	10	10
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	0	388	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
Sum overføringer fra drift og netto avsetninger	8 906	4 704	4 592	4 259	1 421	576
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0	0	0

Investering i varige driftsmidler

Totale investeringer i henhold til investeringsoversikt.

Tilskudd til andres investeringer

Investeringsstilskudd Jevnaker Menighet / Jevnaker sokn

Kjøp av aksjer og andeler

Denne posten omfatter egenkapitalinnskudd i KLP.

Kompensasjon for merverdiavgift

Momskompensasjon påløpt i investeringsregnskapet.

Tilskudd fra andre

Det er ikke budsjettet med tilskudd fra andre i 2022.

Salg av varige driftsmidler

Det er ikke budsjettet med salg av kommunal eiendom eller driftsmidler i 2022.

Mottatte avdrag på utlån av egne midler

Avdrag på ansvarlig lån gitt til Hadeland Energi AS og Hadeland Kraftproduksjon AS

Bruk av lån (årets låneopptak eks. formidlingslån)

Av totalt finansieringsbehov i 2022 er det behov for å finansiere investeringene med nytt låneopptak på 37,304 MNOK. Budsjettet låneopptak i hele planperioden utgjør 97 MNOK, mens beregnet avdrag utgjør 103,4 MNOK. Med tallene som ligger inne i økonomiplanen vil gjeldsbelastningen eks formidlingslån reduseres i planperioden.

Videreutlån

Det er budsjettet med opptak av 10 MNOK årlig i form av startlånsmidler fra Husbanken.

Bruk av lån til videreutlån

Det er budsjettet med at innlånt beløp videreutlånes.

Avdrag på lån til videreutlån

Avdragsbetaling til Husbanken på innlånte startlånsmidler.

Mottatte avdrag på videreutlån

Gjelder mottatt avdrag på formidlingslån (startlån) fra låntakere.

Overføring fra drift

Avsatte renter kommunalt tilfluktsrom samt egenfinansiering av investeringer.

Her budsjetteres den andelen av investeringene som er planlagt finansiert med egenkapital.

For budsjettåret 2022 og i resten av handlingsplanen er det lagt inn forutsetning om egenfinansiering på 15 % for investeringer som ikke er knyttet til selvkostområdet samt Jevnaker sokn. I 2022 utgjør dette 4,6 MNOK. I de øvrige årene i økonomiplanen er det forutsatt henholdsvis 4,3 MNOK, 1,4 MNOK og 0,6 MNOK i egenfinansiering.

Avsetninger til bundne investeringsfond

Det er budsjettet med en avsetning på 0,01 MNOK som er beregnede renter på kommunalt tilfluktsrom.

Avsetning/Bruk av ubundne investeringsfond

Det er ikke budsjettet med bruk eller avsetning til ubundne investeringsfond. Kommunen har ved utgangen av 2021 ikke midler stående på ubundet investeringsfond.

Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)

Udekket behov/udisponerte midler er lik = 0. Investeringsbudsjettet er i balanse.

4.3 Investeringsprosjektene

INVESTERINGSPROSJEKTER	Regnskap	Justert budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
VANN						
Rehab ledningsnett - vann	2 455	2 000	4 000	4 000	4 000	4 000
Bergemoen - etablere ren/uren sone	0	450	500	0	0	0
Sikre vannforskyning Jevnaker øst	0	0	1 900	0	0	0
Infrastruktur VA - Stroetjen - Kanada (E16)	3 356	0	0	0	0	0
Samarbeidsavtale Infrastruktur VA - Stroetjen - Kanada (E16)	118	0	0	0	0	0
Kyteruddalen - redusere risiko for flomskade	99	0	0	0	0	0
Bergergrinda - Grindasvingen Ny overvannsledning/kulvert	618	0	0	0	0	0
Infrastruktur Bane Nor - tomt	1 687	0	0	0	0	0
AVLØP						
Rehab ledningsnett - avløp	2 698	2 000	4 000	4 000	4 000	4 000
Renseanlegg - nytt biologisk rensetrinn	781	17 219	2 500	0	0	0
Sonemålere til pumpestasjoner	265	455	0	0	0	0
E16 - Sagenga - Røste Overføringsledning	1 600	1 800	0	0	0	0
Bergemoen - etablere ren/uren sone	1 668	450	500	0	0	0
Kjeratten pumpestasjon			2 000	0	0	0
SUM VANN OG AVLØP	15 345	24 374	15 400	8 000	8 000	8 000
FJORDLANDSBYEN JEVNAKER						
Fjordlandsbyen Jevnaker som turist destinasjon	0	5 000	0	0	0	0
KLIMA OG ENERGIPLAN						
Energjøkonomisering av kommunale bygg	566	1 869	0	1 000	1 000	1 000
Ladestolper	0	0	1 000	0	0	0
MASKINER OG KJØRETØYER						
Maskiner og utstyr	1 776	500	700	1 350	0	0
Desinfiseringsrobot (korona - covid-19)	276	0	0	0	0	0
VEI						
Rehab vei/samferdselstiltak/trafikkisikring (25%)	10 632	12 100	8 500	12 215	5 000	0
KOMMUNAL EIENDOM / BYGG						
Påkostn kommunal eiendomsmasse	1 362	3 841	4 100	4 850	1 300	1 300
Jevnaker idrettshall, idrettsanlegg	11	102	250	0	0	0
Avlastningsbolig i Plassenvegen 5	727	5 964	0	0	0	0
Ljungberggården - samlokalisering helse	8 996	0	0	0	0	0
Jors - bygg og uteområder	36	85	5 300	500	0	0
Skolebygg og uteområder	534	470	1 300	0	0	0
Bergerbakken skole - utvidelse 1-7	1 765	235	0	0	0	0
Oppgradering Jevnaker ungdomsskole	0	8 500	0	0	0	0
Barnehagebygg og uteområder	11 956	2 818	600	0	0	0
Brakke. Brann og redning	1 190	0	0	0	0	0
Tomte- og bolig kjøp/salg - strategisk kjøp av eiendom	421	0	2 500	0	0	0
Kyteruddalen - overvannsløsning	0	701	1 000	0	0	0
IKT						
IKT-utstyr	2 302	8 199	5 360	8 475	2 170	1 540
AKSJER OG ANDELER						
Kjøp av aksjer og andeler (egenkapitalinnskudd KLP)	1 252	1 550	1 550	1 550	1 550	1 550
JEVNAKER MENIGHET - INVESTERINGSTILSKUDD						
Kirker og øvrige bygg - universell utforming	350	300	350	0	0	0
Klipper til kirkegårdene	0	130	0	0	0	0
Ringeanlegg og automatiske lukeåpnerer	0	0	330	0	0	0
Oppgradert og omintonere orgel Randsfjord kirke	0	0	300	0	0	0
Forprosjekt utvidelse av Randsfjord kirkegård	0	0	500	0	0	0
Randsfjord Menighetshus - skifte av tak	0	0	0	400	0	0
Toalettanlegg Jevnaker kirkegård	0	0	0	750	0	0
Maling av kirkene	0	0	0	0	1 290	0
Livsnøytralt rom	0	0	0	0	275	4 000
SUM TOTALT	59 497	81 738	49 040	39 090	20 585	17 390

Kommentarer til investeringsprosjektene:

VANN OG AVLØP

Utskifting ledningsnett VA

Det er i budsjettet lagt opp til en økning av utskiftingen fra 2 til 4 MNOK på hhv. vann og avløp. Ny hovedplan for VA danner grunnlag for ytterligere opptrapping i årene som kommer.

Deler av avløpsnettet er gammelt og har dårlig kvalitet. Noe som medfører lekkasjer, samt innlekking av fremmedvann (overvann) på nettet. Enkelte steder har ikke avløpsledningene tilstrekkelig dimensjon til at man kan koble til nye abonnenter. Det er også meget relevant at fellessystemer avløp/ overvann som er igjen blir skilt slik at mengde vann inn til Renseanlegget blir minisert pga. nytt rensetrinn.

Nær 50 % av produsert vannmengde kommer aldri frem til forbruker pga. lekkasjer på ledningsnettet. Jevnaker kommune har et velfungerende vannverk som renser drikkevann til et meget tilfredsstillende resultat. Gjennom ca. 65 km med ledningsnett blir dette vannet distribuert til forbruker. Eldste av disse vannledninger kan være opp mot 100 år og bør skiftes. Ledninger fra 60-tallet som inneholder asbest har kommunen hatt stort fokus på og skifte ut da disse er av svært dårlig kvalitet.

Totalt avsatt 8 MNOK i 2022.

Etablering av ren/uren sone Bergermoen

Fagområdene veg og vann- og avløp ble slått sammen til en enhet 01.01.2020. Sammenslåingen har medført at begge fagområdene har base på Bergermoen. Tidligere har vann- og avløp hatt base på renseanleggene. Bygningen på Bergermoen er ikke tilrettelagt mht. garderobefasiliteter, ren/uren sone, universell utforming, møterom eller kontorplasser. Utbedring av lokalene er påstartet i 2021 og ferdigstilles i 2022. Avsatt 1 MNOK i 2022.

Renseanlegget – Nytt biologisk rensetrinn

Jevnaker renseanlegg er under ombygging med nytt biologisk rensetrinn. Hovedombyggingen blir ferdig i 2021, og det gjenstår da enkelte mindre ombygging-/rehabiliteringer som er planlagt gjennomført i 2022. Avsatt 2,5 MNOK i 2022.

Sikre vannforsyning Jevnaker Øst

Jevnaker har tre eldre kryssinger av bergensbanen vest-øst og en av disse ligger i undergangen ved Hadeland glassverk og er av eldre dato. Dette er et sårbart punkt som i dag leverer 50% av vannet på Jevnakers østside. I forbindelse med at ny kryssløsning Hadelandsvegen/Glassverksvegen skal etableres har kommunen anledning til å være med på et samordningsprosjekt med Statens vegvesen. Avsatt 1,9 MNOK i 2022.

Kjerraten pumpestasjon

Dagens kloakkpumpestasjon er utrangert, og utgjør en risiko for stopp av anlegget med tilhørende risiko for kloakklekkasje. Avløpsledning til/fra kloakkpumpestasjon er også moden for utskifting. Anlegget er også uhensiktsmessig mht. vedlikehold, HMS, etc. Bytte ut kloakkpumpestasjon med tilhørende ledning.

Tiltaket vil sikre leveringskapasitet, forebygge risiko for kloakkutslipp, samt gi et anlegg med mindre vedlikeholdsbehov. Avsatt 2 MNOK i 2022.

FJORDLANDSBYEN JEVNAKER

Det er ikke avsatt investeringsmidler i budsjettet for 2022. Det gjenstår ca 3,5 MNOK i ubrukte midler fra 2021 som anbefales videreført fra 2022.

KLIMA OG ENERGI

Det er i budsjettet for 2022 avsatt 1 MNOK til etablering av ladestolper på formålsbygg. Tanken er en gradvis utbygging for å tilrettelegge for økt bruk av nullutslippskjøretøy både når det gjelder tjenestebiler og privatbiler.

MASKINER OG KJØRETØY

I budsjettet for 2022 er det avsatt 0,7 MNOK til anskaffelse av ny sitteklipper til uteanleggene.

VEI OG TRAFIKKSIKKERHET

Det er avsatt totalt 8,5 MNOK til vei- og trafikksikkerhetstiltak i 2022. Det vises til årlig handlingsplan for vei- og trafikksikkerhet som vedtas av kommunestyret som egne saker i desember.

KOMMUNAL EIENDOM/BYGG

Generell rehabilitering

Det kommer tidvis uforutsette investeringer som ikke er mulig å forutse. Dette har tidligere blitt bevilget i en rund sum og prioritert ut fra de mest presserende behov gjennom året. Avsatt 1,3 MNOK.

Ekstra heis på Jors

Etablere en ekstra personheis på Jors, avsatt 2,3 MNOK.

Utskifting nødaggregat Jors

Kjøpe inn et nytt og bedre aggregat med høyere ytelse, slik at vi kan koble på enda flere kurser enn i dag. Avsatt 2 MNOK i 2022.

Utredning Jors

Det er behov for å se på hvordan utvikling av JORS skal være i framtiden og hvilken tjenester som bør og kan legges i tilknytning eller i nærheten av JORS. Avsatt 1 MNOK i 2022.

Uteområde barnehage

Avsatt kr 0,6 MNOK i 2022 til utbedring av uteområde Hovsenga barnehage.

Lydanlegg Jevnakerhallen

Dagens lydanlegg i Jevnakerhallen erstattes av et nytt lydanlegg som dekker både spilleflate og tribuner. Høyttalesystem monteres permanent i hallens tak-konstruksjon. Det etableres fastmontert betjeningsløsning for trening og en mobil betjeningsløsning for arrangementer. Alle løsninger skal være trådløse, og ha fokus på svært enkle brukergrensesnitt. Det etableres teleslynge i forbindelse med lydanlegget.

Ventilasjon og oppgradering samfunnshuset

Avsatt 2,8 MNOK til oppgradering av ventilasjon og utbedring av kontorer.

Skolelokaler/uteområder

Avsatt 1,3 MNOK til mulighetsstudie Toso skole og evt. gjennomføring av enkelte mindre tiltak. Skolen har behov både innvendig og utvendig. I tilstandsvurderingen som er gjennomført er det anslått tiltak på ca. kr 15 mill på bygningsmessige tiltak og ytterligere kartlegginger. I tillegg kommer bassenget som har et stort behov for vedlikehold som må tas steg for steg.

Kyteruddalen

Starte etablering av ny overvannsløsning som er dimensjonert etter dagens krav. For å sikre fremtidig utvasking av masser under Jors forårsaket av lekkasje fra overvannsrør. Avsatt 1 MNOK i 2022.

Kjøp av eiendom

For å sikre fremtidig utvikling av de kommunale eiendommene bør eiendommer som ligger i tilknytning til disse vurderes kjøpt hvis det skulle dukke opp anledning til dette. Det er avsatt 2,5 MNOK som en rammebevilgning i budsjettet for 2022.

IKT OG DIGITALISERING:

Følgende IKT investeringer er foreslått for 2022:

- Skole pc'er til 6 trinn
- Sentral infrastruktur og servere
- Digital Samhandlingsplattform for hele kommunen
- Nytt fagsystem for kommunale avgifter
- Digitale tavler i skolen
- Verktøy for internkommunikasjon ut mot ansatte
-

Jevnaker menighet / Jevnaker sokn:

I investeringsbudsjettet er det for 2022 lagt inn 0,33 MNOK til ringeanlegg og automatiske lukeåpnere i kirkene, 0,3 MNOK til å oppgradere og omintonere orgelet i Randsfjord kirke samt 0,5 MNOK til forprosjekt for utvidelse av Randsfjord kirkegård. Det er også videreført 0,35 MNOK til universell utforming av Kirker og øvrige bygg.

I økonomiplanen er det lagt inn 0,75 MNOK til oppussing av toalettanlegg ved Jevnaker kirkegård, 0,4 MNOK til skifte av tak på Randsborg menighetshus og 0,275 MNOK til maling av kirkene. I 2024 er det lagt inn 0,275 MNOK til forprosjekt knyttet til livsnøytralt rom og 4 MNOK er lagt inn til eventuell gjennomføring i 2025. Dette er imidlertid noe som på bakgrunn og resultatet av forprosjektet må vurderes om skal gjennomføres, og i tilfelle når dette skal gjøres.

Investeringsstilskuddet for 2022 vil utgjøre 1,48 MNOK.

5. ØVRIGE FØRINGER - VEDLEGG

Øvrige budsjettvedtak:

Økonomiske målsettinger / finansielle nøkkeltall

For årsbudsjett og økonomiplan 2021 – 2024 vedtas følgende handlingsregel:

- Kommunen skal i økonomiplanen ha et netto driftsresultat på 1,75 %.

Følgende måltall for årsbudsjett og økonomiplan 2021 – 2024 vedtas:

- Disposisjonsfondet skal utgjøre minst 10 % av brutto driftsinntekter
- Egenkapitalfinansiering av investeringer skal utgjøre 15 % av netto investering (egenfinansierte investeringer holdes utenfor)
- Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter skal ikke utgjøre mer enn 90 %

Renter på fond

Renter på bundne drifts- og investeringsfond avsettes i henhold til forskrifter og rundskriv.

Renter på øvrige fond inngår i driften.

Godtgjørelse til ordfører

Ordførers godtgjørelse fastsettes lik stortingsrepresentantenes godtgjørelse og reguleres årlig med virkning fra 01.05. Jf. Forskrift om folkevalgtes rett til godtgjøring og velferdsgoder i Jevnaker kommune – k-sak 92/20 med tillegg/ending ved vedtak av budsjett og handlingsplan 2022 – 2025

Låneopptak

Nytt låneopptak til investeringsformål fastsettes i henhold til bevilgningsskjema investering til 37,304 MNOK for 2022, jf. KL § 14-15 første ledd.

I tillegg kommer 10 MNOK i opptak av startlånsmidler i Husbanken, jf. KL § 14-17 første ledd.

Til sammen utgjør dette kr 47.304.000.

Avsatt lønn og pensjon

Sentralt avsatt lønn og pensjon til å dekke helårsvirkning av lønnsoppgjør for 2020 samt lønnsoppgjør for 2021 delegeres til administrasjonen å fordele ut i enhetenes rammer i hht resultat av oppgjørene.

Gebyrer og betalingssatser 2022

Vedtatt i henhold til vedlagte dokument.

Selvkostgebyrer

Det vedtas 100 % dekning innenfor selvkostområdene vann, avløp, feiing, slamtømming og plan- og byggesaksgebyrer.

VEDLEGG:

Økonomiske oversikter

- * Bevilgningsoversikt drift
- * Enhetenes budsjettrammer
- * Bevilgningsoversikt investering
- * Budsjettinnspill fra Jevnaker Menighet

DRIFT

Bevilgningsoversikt - drift § 5-4 <i>tall i 1.000 kr</i>	Regnskap 2020	Just. Budsj. 2021 *	Budsjett 2022	ØP 2023	ØP 2024	ØP 2025
Rammetilskudd	213 038	214 858	214 803	219 743	222 380	225 049
Inntekts- og formuesskatt	178 039	182 881	196 534	200 465	202 469	204 494
Eiendomsskatt	13 662	14 300	14 300	14 300	14 300	14 300
Andre generelle driftsinntekter	2 456	1 890	2 020	1 993	1 974	1 955
Sum generelle driftsinntekter	407 194	413 929	427 657	436 501	441 123	445 798
Sum bevilgninger drift, netto	361 562	374 964	390 045	394 295	394 595	395 895
Renteinntekter	1 795	1 228	2 008	1 952	1 895	1 839
Utbytter	702	700	850	850	850	850
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	-	-	-	-	-	-
Renteutgifter	8 711	9 172	10 250	11 389	12 528	14 236
Avdrag på lån	23 434	23 100	23 250	24 798	26 616	28 713
Netto finansutgifter	29 648	30 344	30 642	33 385	36 399	40 260
Netto driftsresultat	15 983	8 621	6 970	8 821	10 130	9 643
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:						
Overføring til investering	8 910	4 326	4 602	4 269	1 431	586
Avsetninger til bundne driftsfond	9 439	5 721	-	-	-	-
Bruk av bundne driftsfond	1 676	2 598				
Avsetninger til disposisjonsfond	5 521	1 442	2 368	4 552	8 699	9 057
Bruk av disposisjonsfond	6 210	270				
Dekning av tidligere års merforbruk	-	-	-	-	-	-
Sum disponeringer/dekning av netto driftsresultat	15 983	8 621	6 970	8 821	10 130	9 643
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

ENHETENES BUDSJETTRAMMER

Folkevalgt og revisjon	Just. budsj. per 01.10.21	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Ramme i vedtatt budsjett 2021	5 960 000	5 960 000	5 372 000	5 472 000	5 172 000
Valg	-	300 000	300 000	-	300 000
Kontrollutvalgstjenester	-	32 000		300 000	
Postlocal - forskningsprosjekt	-	70 000			
Demokratiutvikling	-	120 000			
IPR Hadeland utgår	-	650 000			
Kurs, ledelse, digitalisering, presentasjonsteknikk og verktøy		50 000			
Samling med overnatting formannskap		10 000			
Barn og unges kommunestyre		20 000			
Fjordlandsbyen Jevnaker - oppgaveutvalg		200 000	-	200 000	
Sum folkevalgt og revisjon	5 960 000	5 372 000	5 472 000	5 172 000	5 472 000

Sentraladministrasjon	Just. budsj. per 01.10.21	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Ramme i vedtatt budsjett 2021	41 405 785	41 405 785	43 914 785	46 914 785	46 914 785
Helårsvirkning sentralt lønnsoppgjør		75 000			
Perspektivmelding	-	250 000			
Omstillingstiltak	-	300 000			
Økte lisenser IKT		1 200 000			
Utstyrspott		1 540 000			
Forsikringer		100 000			
Jevnaker sokn - 3,2 % - av lønnsramme		114 000			
Jevnaker sokn - skjøtsel kirkegården		100 000			
Omstilling - overføring fra Oppvekst og kultur til Sentraladministrasjonen		317 000			
Stilling overført fra Helse og omsorg til Sentraladm		463 000			
Vakant stilling digitalisering - 1/2-årsvirkning	-	500 000			
Prosess/samordning merkantile funksjoner	-	350 000			
Sum sentraladministrasjon	41 405 785	43 914 785	46 914 785	46 914 785	46 914 785

Oppvekst og kultur	Just. budsj. per 01.10.21	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Ramme i vedtatt budsjett 2021	155 471 428	155 471 428	160 196 628	160 346 628	160 346 628
Helårsvirkning sentralt lønnsoppgjør		623 800			
K-sak 63-21 Ringerike kultursenter 2018 - 2020	-	250 000			
K-sak 75-21 TV-aksjonen	-	20 600			
Den Kulturelle skolesekken		47 000			
Utvidet mandat barnevernsreformen		911 000			
Helårsvirkning Helsestasjon for ungdom Ringerike		37 000			
Elever med særskilte behov i andre kommuner		1 500 000			
Elever med særskilte behov på SFO		500 000			
Nye læremidler		800 000			
Redusert foreldrebetaling SFO		200 000			
Ekstra skoletime		140 000			
Private barnehager - økning satser		1 200 000	200 000		
Omstillingsprosess		500 000			
Kompensasjon ped.ledere barnehage		211 000			
Voksenopplæring Lunner tilleggsavtale		43 000			
Tilskudd Myrskogen skoleikanlegg k-sak 120/21		200 000	-	200 000	
Omstilling - overf fra Oppvekst og kultur til Sentraladministrasjonen	-	317 000			
Tilpasningsmidler	-	1 600 000			
Sum oppvekst og kultur	155 471 428	160 196 628	160 346 628	160 346 628	160 346 628

Helse og omsorg	Just. budsj. per 01.10.21	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Ramme i vedtatt budsjett 2021	137 902 069	137 902 069	138 760 469	138 760 469	138 360 469
Helårsvirkning sentralt lønnsoppgjør		332 400			
Kommunalt hjelpemiddellager - utstyr korttidsutlån		40 000			
Arbeidstøy - HBT		20 000			
Kjøp av plass / tjenester		1 500 000			
Medisindispensere - Evondos		20 000			
Nattevakt - HBT - 157,45% st		1 300 000			
Prosjekt Moving Mamas		800 000			
Fagansvarlig sykepleier - hjemmesykepleien frikjøp		200 000			
Gardiner og utstyr		99 000			
Prisjustering		1 480 000			
Livsgledehem		10 000			
Fysio / ergo - utskifting / service på utstyr		60 000			
Innkjøpsbehov - drift	-	200 000			
Ressurskrevende brukere økt innslagspunkt		450 000			
Stilling overført til sentraladm - helårsvirkning	-	463 000			
Rammejustering flyktning		1 000 000			
K-sak 69/21 Kostnader covid-19 og TISK	-	3 900 000			
Avansert sykepleie	-	270 000			
Bemanningsentral		1 000 000			
Barnetrygd innenfor beregningsgrunnlag for sosialhjelp		300 000			
Tilpasningsmidler	-	2 920 000			
Sum Helse og omsorg	137 902 069	138 760 469	138 760 469	138 360 469	138 360 469

Plan og samfunn	Just. budsj. per 01.10.21	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Ramme i vedtatt budsjett 2021	47 741 613	47 741 613	49 987 613	50 987 613	51 987 613
Helårsvirkning sentralt lønnsoppgjør		111 000			
Oppfølging utredning brann- og redning		50 000			
Økte avgifter VA kommunale bygg		250 000			
Eiendomsstrategiprojekt, analyser, ekstern bistand mm.	-	150 000			
Digitalisering av renholdsplaner og tilrettelegge for bruk av digitalt system	-	100 000			
Økt vedlikehold bygg og eiendom generelt, oppstart opptrapping		500 000	500 000	500 000	500 000
Brøyting av kommunale veger		385 000			
Overvannshåndtering vei		200 000			
Økt veivedlikehold generelt, oppstart opptrapping		500 000	500 000	500 000	500 000
Energikostnader		500 000			
Fjordlandsbyen Jevnaker som turistdestinasjon, ulike driftstiltak	-	1 000 000			
Kapasitetsøkning plan og samfunn		1 000 000			
Sum Plan og samfunn	47 741 613	49 987 613	50 987 613	51 987 613	52 987 613
		50500413	512800		

Selvkost - Vann, avløp og feiing	Just. budsj. per 01.10.21	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Ramme i vedtatt budsjett 2021	- 7 229 000	- 7 229 000	- 7 229 000	- 7 229 000	- 7 229 000
Sum Selvkost	- 7 229 000	- 7 229 000	- 7 229 000	- 7 229 000	- 7 229 000

Overordnet økonomi	Just. budsj. per 01.10.21	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Ramme i vedtatt budsjett 2021	- 3 165 295	- 3 165 300	- 957 500	- 957 500	- 957 500
Lønn og pensjon		2 207 800			
Sum overordnet økonomi	- 3 165 295	- 957 500	- 957 500	- 957 500	- 957 500

SUM TOTALT	378 086 600	390 044 995	394 294 995	394 594 995	395 894 995
-------------------	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------

Bevilgningsoversikt - investering - §5-5

Bevilgningsoversikt - investering § 5-5	Regnskap	Just Budsj	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
<i>tall i 1.000 kr</i>	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Investeringer i varige driftsmidler	57 307	74 758	46 010	36 390	17 470	11 840
Tilskudd til andres investeringer	939	430	1 480	1 150	1 565	4 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 252	1 550	1 550	1 550	1 550	1 550
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	59 498	76 738	49 040	39 090	20 585	17 390
Kompensasjon for merverdiavgift	-7 776	-10 075	-6 122	-5 678	-1 894	-768
Tilskudd fra andre	-1 576	0	0	0	0	0
Salg av varige driftsmidler	-8 728	-5 600	0	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-1 022	-863	-1 022	-1 022	-1 022	-703
Bruk av lån	-31 572	-55 496	-37 304	-28 132	-16 248	-15 343
Sum investeringsinntekter	-50 674	-72 034	-44 448	-34 832	-19 164	-16 814
Videreutlån	10 809	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Bruk av lån til videreutlån	-10 809	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Avdrag på lån til videreutlån	1 619	1 800	2 000	2 200	2 400	2 600
Mottatte avdrag på videreutlån	-1 536	-1 800	-2 000	-2 200	-2 400	-2 600
Netto utgifter til videreutlån	83	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	8 910	4 326	4 602	4 269	1 431	586
Avsetninger til bundne investeringsfond	4	10	10	10	10	10
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	0	388	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
Sum overføringer fra drift og netto avsetninger	8 906	4 704	4 592	4 259	1 421	576
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0	0	0

Til Jevnaker Kommune

Budsjett 2022. Økonomiplan 2022-2025

Viser til Lov om tros-og livssynssamfunn (trossamfunnsloven)

§ 14. Finansiering av Den norske kirke:

Kommunen gir tilskudd til kirkens virksomhet lokalt, herunder tilskudd til bygging, vedlikehold og drift av kirkebygg. Tilskuddet skal sikre at kirkebyggene holdes i forsvarlig stand, slik at de kan benyttes til gudstjenester og kirkelige handlinger. Tilskuddet skal også sikre at soknet har tilfredsstillende bemanning ved gudstjenester og kirkelige handlinger, herunder kirketjener, klokker og organist/kantor ved hver kirke, og tilstrekkelig administrativ hjelp. Kommunens tilskudd gis etter budsjettforslag fra soknet. I budsjettforslaget skal også tilskudd til kirkelig undervisning, diakoni og kirkemusikk inngå.

Etter avtale med soknet kan kommunen yte tjenester i stedet for å gi tilskudd etter andre ledd. Kommunen kan ta opp lån for å finansiere investeringer i kirkebygg og tilhørende varige driftsmidler.

Fellesrådet melder følgende behov;

Driftsbudsjett 2022 kr. 4 679 822

Det er lagt opp til en økning for lønns- og prisvekst for 2022 basert på tildeling gitt i 2021 justert med prognosen for den kommunale deflatoren for 2022 på 2,9 %.

I tillegg meldes det et behov for økte rammer til kirkegården på kr 100 000 da utvidelsen av Jevnaker kirkegård krever ekstra utgifter til skjøtsel.

Investeringer for 2022 kr. 8 905 000

Se vedlagte økonomiplan 2022-2025

Jevnaker, 28.09.2022

For Jevnaker menighetsråd/fellesråd

Mari Hellum Freitag
Kirkeverge

Besøksadresse:
Kirkegt. 6
3520 Jevnaker

Postadresse:
Postboks 60
3521 Jevnaker

Tlf.: 400 03 885
E-post: mhk@jevnaker.kommune.no
Internett: www.jevnaker.kirken.no

Org.nr. 976 989 163
Bankkto: 2030.66.00290

Investeringer og andre behov for utvidet ramme	2022	2023	2024	2025
Sløkksanlegg kirkene	6 400 000			
Toalettanlegg Jevnaker kirkegård	750 000			
Universell utforming	350 000			
Ringeanlegg kirke	330 000			
Prosjektering og utvidelse Randsfjord kirkegård	500 000			
Orgel Randsfjord kirke	300 000			
Livssynsøytralt rom	275 000	4 000 000		
Tak Randsborg Menighetshus		400 000		
Maling av kirkene i 2024 og 2025			1 290 000	
Sum rammeutvidelse	8 905 000	4 400 000	1 290 000	0

